

SLYMS

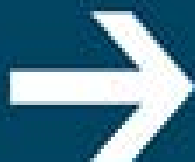
Μελέτες περίπτωσης στο
Μοντέλο SLYMS

Erasmus+

ΙΔΡΥΜΑ
ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ
ΜΑΘΗΣΗΣ

UNIVERSITAT
POMPEU FABRA

ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΝΕΩΝ

Associació
Internacional

Πληροφορίες Έργου

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ακρόνυμο προγράμματος	SLYMS
Τίτλος προγράμματος	Κοινωνικοπολιτισμική μάθηση νέων σε κοινωνίες με κινητικότητα
Αριθμός συμφωνίας του προγράμματος	2018-1-EL02-KA205-004039
Ιστοσελίδα του προγράμματος	http://slyms.uth.gr/
Συγγραφείς	Arciniega Cáceres Mittzy Jennifer (UPF - Πανεπιστήμιο Πομπέου Φάβρα) Κόζαρης Ιωάννης (Π.Θ.) Κολιάρμου Ελένη (Π.Θ.) Μουμτζίδου Αργυρώ (ΑΡΣΙΣ) Πανταζίδης Στέλιος (Π.Θ.) Πεχτελίδης Γιάννης (Π.Θ.) Santos Helder Luiz (CAI)
Ημερομηνία προετοιμασίας	01/06/2020-31/12/2020

Σημείωση αποποίησης ευθυνών:

Αυτό το πρόγραμμα έχει χρηματοδοτηθεί με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αυτή η δημοσίευση (ανακοίνωση) αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο των συγγραφέων της, και η Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση/ αξιοποίηση των πληροφοριών που ενσωματώνονται σ' αυτή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αντί προλόγου	1
Εισαγωγή.....	3
Περιγραφή της αρχιτεκτονικής του προγράμματος Γιορτές Πολυγλωσσίας.....	7
Περί κριτικού στοχασμού και συμπερίληψης στο Εξελικτικό Μοντέλο Έρευνας Δράσης των Γιορτών Πολυγλωσσίας του Δήμου Θεσσαλονίκης – SLYMS ERASMUS+ YOUTH.....	12
Μεθοδολογία του ετήσιου προγράμματος των δράσεων	14
Η περίπτωση των Καφέ Πολυγλωσσίας της Κοζάνης και της θεσσαλονικησ.....	17
Η περίπτωση της εκπαίδευσης εθελοντών.....	21
Τα βιωματικά εργαστήρια πάνω στις γλώσσες:.....	24
Η περίπτωση της Action art	24
Η περίπτωση της Κοινωνικής Οργάνωσης Υποστήριξης Νέων ΑΡΣΙΣ.....	27
Η περίπτωση εκπαιδευτικού με δράσεις γλωσσικής αφύπνισης στη Βουλγαρική Γλώσσα, εθελόντρια της Ομάδας Εκπαιδευτικών για τις Γιορτές Πολυγλωσσίας	30
Η περίπτωση του youth worker και η εκπαίδευσή του στη διαφορετικότητα των αλλόγλωσσων κοινοτήτων και των Νέων σε μετακίνηση.....	31
Η περίπτωση κοινωνικών εταίρων του τύπου διαδικτυακό ραδιόφωνο επιμόρφωσης-δράσης StarClassic.gr και του εθελοντικού ραδιοφώνου FM 100.6	33
Η περίπτωση εθελοντή σπουδαστή	35
Η περίπτωση ερευνητή εκπαιδευτικού σε ζητήματα Πολυγλωσσίας και Διαπολιτισμικότητας	37
Η περίπτωση μέλους της ακαδημαϊκής κοινότητας	40
Η περίπτωση της Γεωργιανής κοινότητας: η τέχνη και ο πολιτισμός μίας ενσωματωμένης εθνικής ομάδας.....	42
Η περίπτωση των διαπολιτισμικών projects	43
Φεστιβάλ Νεολαίας και Κοινωνικές δράσεις στην Ισπανία	44
Η περίπτωση του Φεστιβάλ Νέων AltraVeü (Festival Jove AltraVeü).....	45
Η περίπτωση του Teleduca.....	48
Η περίπτωση του RBLS FETIVAL TEATRE JOVE.....	50
Η περίπτωση της Reteena Audiovisual.....	52
Αντί Επιλόγου.....	55
Βιβλιογραφία	56

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Στόχος του συγκεκριμένου πονήματος αποτελεί ο εντοπισμός, η περιγραφή και η μελέτη καλών πρακτικών, έξυπνων στρατηγικών μάθησης, περιπτώσεων συμμετοχών στις Γιορτές Πολυγλωσσίας του Δήμου Θεσσαλονίκης, καθώς και σε συναφή Φεστιβάλ, οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν ανοιχτά παραδείγματα έρευνας-δράσης για τους εκπαιδευτικούς, τους επιμορφωτές και τους επιμορφωτές επιμορφωτών, τους δημιουργούς κοινωνικών εκπαιδευτικών πολιτικών και πολιτικών Νεολαίας.

Στο πλαίσιο της έρευνας μας ήρθαμε σε επαφή με μέλη της κοινότητας των Γιορτών Πολυγλωσσίας του Δήμου Θεσσαλονίκης, με νέους, οι οποίοι συμμετέχουν ως εθελοντές του έργου, με εκπαιδευτικούς, οι οποίοι καταρτίζουν προγράμματα συμμετοχής στις Γιορτές Πολυγλωσσίας, με μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, καθώς και με μέλη εθνικών κοινοτήτων της πόλης, με εκπροσώπους Φορέων και τέλος με εκπροσώπους θεσμών. Παράλληλα, ενσωματώσαμε έρευνα αντίστοιχων δράσεων της πόλης της Βαρκελώνης, προκειμένου να εντοπίσουμε παρόμοιες δράσεις και κοινωνικά εγχειρήματα.

Η έρευνα έρχεται να επιβεβαιώσει, να περιγράψει αντιπροσωπευτικά και μόνον, δείγματα δράσεων κατοχυρώνοντας τις προηγούμενες εργασίες μας, σχετικά με τη μελέτη των δημόσιων κοινωνικών εκδηλώσεων, τις πολιτικές ανθεκτικότητας της κοινότητας και του δήμου, τις συμπεριληπτικές πολιτικές, οι οποίες αναπτύσσονται εμμέσως πλην σαφώς, μέσα από εναλλακτικά κι από τη βάση εγχειρήματα.

Το πόνημα είναι στη διάθεση Κοινωνικών Οργανώσεων, Φορέων, Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και πολιτών, σχεδιαστών πολιτικών Νεολαίας, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Προγράμματός μας.

Αναφορικά με τις Γιορτές Πολυγλωσσίας, οι οποίες αποτελούν και τον πυρήνα της μελέτης του SLYMS Erasmus+ Youth, ο ενδιαφερόμενος θα μπορέσει να περιηγηθεί στα προγράμματα των ετήσιων δράσεων μελετώντας τη δομή τους, τα περιεχόμενα των projects, τους τίτλους και τα κυρίαρχα ζητήματα των ανοιχτών συζητήσεων με τους πολίτες και τους νέους καθώς και των στρογγυλών τραπεζιών, διερευνώντας τη μεθοδολογία τους, εντοπίζοντας διευθύνσεις των φορέων και στοιχεία

ταυτότητας, μελετώντας την εσωτερική αλληλουχία και την ολιστική προσέγγιση του μοντέλου Γιορτές Πολυγλωσσίας-SLYMS.

Επιπλέον, θα μπορεί να παρακολουθεί εξαντλητικά την πρόοδο των Γιορτών Πολυγλωσσίας μέσα από τις ανακοινώσεις και τα παραθέματα της Ερευνητικής Ομάδας Εκπαίδευσης στην Πολυγλωσσία ΔΙΕΠΑΦΗ¹ τόσο μέσα από τον ιστότοπό της, όσο και μέσα από τον ιστότοπο του Δήμου Θεσσαλονίκης².

Κλείνοντας θα θέλαμε να υπογραμμίσουμε τη συνέπεια μεταξύ του σχεδιασμού του Προγράμματος Γιορτές Πολυγλωσσίας και του Εξελικτικού Μοντέλου Έρευνας Αναστοχασμού Δράσης, το οποίο μελετάται από το Πρόγραμμα SLYMS και το οποίο κατευθύνει και εμπνέει τα μέλη των Γιορτών στο να κτίσουν αντίστοιχες δράσεις και πάντα σε συνεργασία με τους υπόλοιπους συμμετέχοντες³.

Υπεύθυνη συγγραφής: Δρ Αργυρώ Μουμτζίδου

1 <https://langtrips.wordpress.com/>

2 <https://thessaloniki.gr/8%CE%B7-%CF%88%CE%B7%CF%86%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE-%CE%B3%CE%B9%CE%BF%CF%81%CF%84%CE%AE-%CF%80%CE%BF%CE%BB%CF%85%CE%B3%CE%BB%CF%89%CF%83%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82/>

3 Το Μοντέλο της Γιορτής Πολυγλωσσίας ανήκει αποκλειστικά στη διατριβή της δημιουργού των Γιορτών Πολυγλωσσίας και φέρει το όνομα Εξελικτικό Μοντέλο Έρευνας-Αναστοχασμού-Δράσης στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Το μοντέλο ασχολείται με τη διαμόρφωση συλλογικής κουλτούρας και εκπαιδευτικής βασισμένη στην Αφύπνιση της Γλώσσας και τους Πολιτισμούς της κοινότητας, του κόσμου. Μουμτζίδου, Α. 2016. *L'Éveil aux Langues dans la formation des enseignants Grecs: Vers un modèle dynamique de formation-action*. Éditions universitaires européennes ·

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Γιορτή Πολυγλωσσίας (ή άλλως Γλωσσικές Διαδρομές: Θεσσαλονίκη, Πολύγλωττη πόλις) αποτελεί μία συνέχεια και μία προοδευτική ανάπτυξη κοινωνικών εκδηλώσεων του Δήμου Θεσσαλονίκης και εγγράφεται στο γενικότερο έργο «Γλωσσικές Διαδρομές. Θεσσαλονίκη, πολύγλωττη πόλις»⁴. Πρόκειται για μοντέλο ήπιας κοινωνικής παρέμβασης με άξονα τον πλουραλισμό, τη συμπερίληψη των αλλόγλωσσων κοινοτήτων στο πολιτισμικό κεφάλαιο της πόλης και την αξιοποίηση της πολυπολιτισμικότητας υπέρ της ανθεκτικότητας της πόλης της Θεσσαλονίκης.

Ως Πρόγραμμα αφορά σε μία επιμόρφωση και ταυτόχρονα σε μία σταδιακή εμπλοκή των εκπαιδευτικών, των μαθητών, των γονέων, των φορέων, των κοινωνικών οργανώσεων και των αλλόφωνων κοινοτήτων, των πολιτιστικών και κοινωνικών συλλόγων καθώς και των θεσμικών οργάνων της πόλης με στόχο την ανάπτυξη, αφενός κοινοτήτων μάθησης με χαρακτηριστικά κοινωνικής παιδαγωγικής, αφετέρου στην ανακάλυψη του Άλλου, στη συνεργασία, την αλληλουχία, τη σχέση με τον αλλόφωνο και ετεροπολιτισμένο άνθρωπο.

Επιπλέον, το Πρόγραμμα στοχεύει σε μία μετασχηματιστική εκπαιδευτική και κοινωνική πολιτική καθώς αξιοποιεί μέσα από τις δραστηριότητες του μοντέλα μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης όπως τα Καφέ της Πολυγλωσσίας, τα Ανοιχτά Εργαστήρια Πολυγλωσσίας και τις Ανοιχτές Συζητήσεις στρογγυλής τράπεζας.

Χαρακτηριστικό του Προγράμματος αποτελεί η συνεκπαιδευτική διαδικασία της επιμόρφωσης που ακολουθείται, η οποία βασίζεται παιδαγωγικά και διδακτικά σε συγκεκριμένο μοντέλο επιμόρφωσης-δράσης με την ονομασία Εξελικτικό Μοντέλο έρευνας-δράσης, και το οποίο έρχεται να αξιοποιήσει την καινοτομία «Αφύπνιση στις Γλώσσες και τους Πολιτισμούς». Καινοτομία με διεθνή εγκυρότητα.

Ειδικότερα, η συγκεκριμένη καινοτομία, αποτελώντας τη βάση και το πλαίσιο της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών φαίνεται να είναι ικανή να συναρμόσει από κοινού την αφύπνιση-ευαισθητοποίηση των φορέων της πόλης, των θεσμικών

⁴ Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να επισκεφθείτε το blog: <http://langtrips.wordpress.com/>

παραγόντων, των γονέων και γενικότερα των πολιτών σε μία κοινωνική παρέμβαση με άξονα την περισσότερο αλληλέγγυα και συνεργατική παιδαγωγική.

Και τούτο, καθώς βασική αντίληψη του Προγράμματος και κατά προτεραιότητα σκοπός του, αποτελεί η αλλαγή στην αντίληψη του πολίτη κι η εμφύχωση του για περισσότερο συνεργατικά, αλληλέγγυα και κοινωνικά εγχειρήματα, για εναλλακτικότερες διαδρομές στον τομέα της ανάπτυξης μίας διατοπικότητας σε διασύνδεση⁵.

Επίσης, προτεραιότητα του Προγράμματος αποτελεί η ανοιχτή συζήτηση σε θέματα εκπαιδευτικών προγραμμάτων εντός κι εκτός της ακαδημαϊκής τάξης με χαρακτηριστικά ανοιχτότερων, συμμετρικότερων, ελαστικότερων και ολιστικότερων curricula, ώστε να εφαρμοστούν αποτελεσματικότερα, πολιτικές συμπερίληψης των ομάδων σε προσφυγική και μεταναστευτική ροή, αλλά και των ομάδων σε μετακίνηση και σε ευαλωτότητα. Το Έργο πλαισιώνεται από το επιστημονικό Πρόγραμμα SLYMS Erasmus + Youth, το οποίο διερευνά, προωθεί και προβάλλει τα μαθησιακά μονοπάτια και την εισαγωγή ηλεκτρονικού portfolio στις δράσεις και τις πρακτικές του συγκεκριμένου θεσμού.

Συνοπτικά, η παρουσίαση της κεντρικής ιδέας του Προγράμματος έχει ως εξής: να συμβάλλει η Γιορτή μέσα από συγκεκριμένες διαδικασίες προετοιμασίας της στο να δομηθεί ένας κοινός τόπος όπου θα αναδείξουν το έργο τους και θα συνεργαστούν μεταξύ τους:

- αλλόγλωσσες ομάδες της πόλης και κοινότητες
- προξενεία και πρεσβείες όλων των χωρών
- εκπαιδευτικοί και σχολεία της περιφέρειας που ασχολούνται με εναλλακτικά εγχειρήματα αλληλέγγυας και κοινωνικής εκπαίδευσης όπως τα προγράμματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και πολυγλωσσίας

⁵ Παραδειγματικά, αναφέρουμε μία παρόμοιου πνεύματος εκπαιδευτική προσπάθεια που επιχειρήθηκε στην Ισπανία προκειμένου να επικοινωνήσει τους διάφορους εκπαιδευτικούς, θεσμικούς και κοινωνικούς παράγοντες, ώστε να εργαστούν σε κοινά προγράμματα. Κυρίως όμως, συνιστά τη συνδρομή του Δήμου τόσο σε επίπεδο χωρικής σημειωτικής όσο και σε επίπεδο ανάλυσης των κοινωνικών αστικών σχέσεων. (<https://ries.revue.org/447> Une autre école en Espagne, consulté le 29/7/2016)

- Ινστιτούτα, μορφωτικοί και πολιτιστικοί σύλλογοι και σύλλογοι γονέων
- Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις
- Φορείς της πόλης

Με τις Γιορτές Πολυγλωσσίας στοχεύουμε στο να προβάλλουμε ενιαία την πολυπολιτισμικότητα και την πολυγλωσσία της τοπικής κοινωνίας, καθώς και των ευρύτερων κοινωνιών, με τις οποίες η τοπικότητα έρχεται σε επαφή άμεσα ή έμμεσα, να αναδείξουμε το πλούσιο δυναμικό που παράγεται από τη συνάντηση των πολιτισμών και να δημιουργήσουμε ευκαιρίες γνωριμίας και συνεργασίας, καθιστώντας έτσι τις πόλεις ένα πολυμορφικό εργαστήριο παραγωγής τέχνης, λόγου και κοινών δράσεων, σε συνεργασία μάλιστα με Φορείς, Οργανώσεις και Ινστιτούτα του εξωτερικού.

Κυρίως όμως, η Γιορτή της Πολυγλωσσίας προωθεί, εμπνυχώνει και αναδεικνύει τις γλώσσες των τόπων εντός κι εκτός των τειχών της Θεσσαλονίκης, την ενεργή πολυγλωσσία της πόλης-αγοράς-σχολείου τεκμηριώνοντας τον σημαντικό ρόλο των γλωσσών στην παραγωγή πολιτισμού και συμβάλλοντας στην κοσμοπολίτικη εικόνα των ομάδων, ως μοναδικές πολύγλωττες συλλογικότητες κι ως συσπειρώσεις διαπολιτισμικών όντων. Διαπολιτισμικών όντων, υπό την έννοια της ικανότητας που καλείται να αναπτύξει μέσα από μία συγκεκριμένη διαπολιτισμική εκπαίδευση κάθε πολίτης, προκειμένου να μπορεί να δημιουργεί γέφυρες πρόσβασης στη διαφορετικότητα του συνανθρώπου του καθώς επίσης και να αναλύει και να επεξεργάζεται την πραγματικότητα του πλησίον του, μέσα από ένα στοχαστικό βλέμμα και με σημείο αφορμής τη συνεργασία, τη σχέση και την ανάδυση του συλλογικού εαυτού μας ως κοινωνία.

Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων αρχικώς, σχεδιάστηκε με δεδομένη τη συμμετοχή των σχολείων σε εξωσχολικές δράσεις καθώς και τη συνεργασία με κοινωνικές δομές της πόλης, της περιφέρειας αλλά και άλλων πόλεων και άλλων χωρών. Λόγω κοινωνικής αποστασιοποίησης (2020-21), αποφασίστηκε να πραγματοποιηθούν αναπροσαρμοσμένες οι εκδηλώσεις, προκειμένου να αναδειχθούν ψηφιακά συνεργασίες εντός κι εκτός των συνόρων, projects φορέων και πολιτών, ενώ προσανατολίζει τον Δήμο σε μία ετήσια επικοινωνία με τα μέλη των Γιορτών

οργανώνοντας ψηφιακές ενημερώσεις-επιμορφώσεις, συναντήσεις και Καφέ Πολυγλωσσίας ώστε να συνεχίσει να πλαισιώνει μεταξύ άλλων, ερευνητικά τους στόχους του Προγράμματος SLYMS.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΟΡΤΕΣ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑΣ

Το έργο πλαισιώθηκε από τον Δήμο Θεσσαλονίκης και ειδικότερα από τη Διεύθυνση Προγραμμάτων και Δια βίου Μάθησης.

Συνεργαζόμενοι Φορείς και Ομάδες υποστήριξης-κοινωνικοί εταίροι του προγράμματος:

1. Η Δημοτική τηλεόραση και ραδιοφωνία του Δήμου Θεσσαλονίκης
2. Το Διαδικτυακό ραδιόφωνο StarClassic.gr
3. Η Άτυπη Ομάδα για την Πολυγλωσσία στην Εκπαίδευση και τον δρόμο «ΔΙΕΠΑΦΗ»
4. Οι εταίροι του Προγράμματος SLYMS⁶

Ο σχεδιασμός γενικότερα, η οργάνωση και η εκτέλεση του προγράμματος των Γιορτών Πολυγλωσσίας περιλαμβάνει:

- Διαπολιτισμικά Εργαστήρια Πολυγλωσσίας,
- Προβολές,
- Καλλιτεχνικές ψηφιακές προβολές,
- Εικαστικές ψηφιακές εκθέσεις
- Ψηφιακά συναπαντήματα του τύπου Καφέ/Σοκολάτα Πολυγλωσσίας για τη γνωριμία με τις γλώσσες και τους πολιτισμούς του κόσμου
- Εκπαιδεύσεις εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών στη γλωσσική βιογραφία και την αξιοποίησή της στη συμπεριληπτική παιδαγωγική
- Εκπαιδεύσεις εθελοντών στην πολιτισμική διαμεσολάβηση, την εμπύχωση και τη διασύνδεση των πολιτών με αφορμή τη Γιορτή Πολυγλωσσίας
- Ανοιχτές συζητήσεις με έμφαση στη συμπεριληπτική εκπαίδευση και στο φαινόμενο της σχολικής εγκατάλειψης

⁶ www.slyms.uth.gr

➤ Γλωσσομάθεια των παιδιών, των εφήβων και των ενηλίκων και κριτικός πολυγλωσσικός γραμματισμός

➤ Διαγενεακές έρευνες εκ μέρους των μαθητών για τις γλωσσικές και πολιτισμικές διαδρομές της τοπικής κοινότητας με γλωσσική και πολιτισμική χαρτογράφηση των γειτονιών (πολυγλωσσικοί σηματοδότες)

➤ Παρουσιάσεις καλών πρακτικών Κοινωνικών Οργανώσεων

➤ Εκπαιδεύσεις των εθελοντών και εκπαιδευτικών στο διαπολιτισμικό μοντέλο SLYMS (Sociocultural Learning for Youth in Mobile Societies)

➤ Επιστημονική συνάντηση για την Πολυγλωσσία στην εκπαίδευση και την πολυγλωσσία στον κοινωνικό χώρο και αξιοποίησή της ως μαθησιακό μονοπάτι (

➤ Διασύνδεση με πόλεις, όπως το Βελιγράδι, τα Τίρανα, την Αθήνα, τη Λάρισα, την Κοζάνη, τη Νάντη, τη Λισαβόνα, τη Βαρκελώνη...

➤ Διαδικτυακές εκπομπές του StarClassic Radio με επίκεντρο την πολυγλωσσία της πόλης, το Πρόγραμμα SLYMS, την Ελληνική γλώσσα και τον πολιτισμό της

➤ Ανάδειξη του τουρισμού μέσω της μνημειογραφίας και ταξιδιογραφίας ως μέσον αξιοποίησης του πολιτισμού και συμβολής στην οικονομική και πολιτισμική ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών.

Οι άξονες συστηματοποιούν μία συνεργασία μεταξύ διαφορετικών πολιτισμικών πόρων της πόλης, ώστε να αναδειχθεί ένα συνεχές μορφωτικού, διαγενεακού, κοινωνικού κεφαλαίου της Θεσσαλονίκης.

Στις προτεινόμενες εκδηλώσεις συμμετέχουν Φορείς, Κοινωνικές Οργανώσεις, ακαδημαϊκά Ιδρύματα, ειδικοί επιστήμονες και ερευνητές σε θέματα μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, οικονομίας της γνώσης, ένταξης και συμπερίληψης, επαφής Γλωσσών και Πολιτισμών, συμπεριληπτικής τέχνης, εκπρόσωποι Ευρωπαϊκών Γιορτών Πολυγλωσσίας και Διαπολιτισμικότητας.

Το δίκτυο των συνεργασιών του Δήμου Θεσσαλονίκης περιλαμβάνει, την άτυπη Ομάδα Διεπαφή, Πανεπιστήμια της χώρας, σωματεία, συλλόγους, σχολεία, γονείς, εκπαιδευτικούς, πολίτες, εκπροσώπους άλλων δήμων καθώς και εθνικών και

γλωσσικών κοινοτήτων τόσο της Θεσσαλονίκης όσο και από τις χώρες των Βαλκανίων, την Κύπρο, την Ισπανία, την Πορτογαλία, την Γαλλία, χώρες της Αφρικής.

Οι βασικοί θεματικοί άξονες των Γιορτών Πολυγλωσσίας πραγματοποιούνται μέσα από θεματικές δράσεις: συναντήσεις επιμορφωτικού χαρακτήρα, ημερίδες τύπου ανοιχτών συζητήσεων στρογγυλής τράπεζας, ετήσια projects, ετήσιες ραδιοφωνικές εκπομπές, ετήσια Καφέ Πολυγλωσσίας:

Αναλυτικότερα⁷:

- Διαχείριση της Πολυγλωσσίας στη σχολική τάξη και την κοινωνία μέσα επιμορφώσεις τύπου στρογγυλής συζήτησης. Οι συγκεκριμένες συζητήσεις οργανώνονται από τον Δήμο Θεσσαλονίκης και απευθύνονται σε ομάδες εκπαιδευτικών, γονέων και πολιτών, οι οποίοι θα μπορούν να συμμετέχουν στη Γιορτή αλλά και προαιρετικά σε κάθε ενδιαφερόμενο, Κοινωνική Οργάνωση, Φορέα κλπ. Επίσης, παρουσίαση καινοτόμου παιδαγωγικού και διδακτικού υλικού για την ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων στα παιδιά και με κυρίαρχο στόχο την αφύπνιση τους στις Γλώσσες και τους Πολιτισμούς.

Ο συνεργαζόμενος δάσκαλος, ο ευαισθητοποιημένος γονέας, ο πολίτης είχε και έχει τη δυνατότητα να πάρει συμβουλευτική και υλικό καθώς και να συμμετέχει σε διαπολιτισμικά και πολυγλωσσικά εργαστήρια (Ανοιχτά Εργαστήρια Πολυγλωσσίας) τόσο κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας της Γιορτής όσο και κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων.

- Ανοιχτές συζητήσεις-στρογγυλές τράπεζες με συναφείς προς τη φιλοσοφία και την παιδαγωγική της Γιορτής θεματικές.
- Διαγενεακές προσεγγίσεις των γλωσσικών και πολιτισμικών κοινοτήτων, μέσα από σχέδια εργασίας (projects) και παρουσιάσεις των αλλόφωνων κοινοτήτων στις Γιορτές Πολυγλωσσίας (Πολυγλωσσικό χωριό, Καφέ Πολυγλωσσίας)⁸.

⁷ Τα Καφέ Πολυγλωσσίας πραγματοποιήθηκαν ψηφιακά σε συνεργασία με κοινότητες και την εθελοντική ομάδα εκπαιδευτικών και πολιτών ΔΙΕΠΑΦΗ. Κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας πραγματοποιήθηκε ενημέρωση, ανταλλαγή, παρουσιάσεις και βιωματικές δραστηριότητες, μοίρασμα γλωσσικής και πολιτισμικής εμπειρίας, γλωσσοβιογραφίες, διαδικασίες ένταξης με αποτέλεσμα να κινητοποιηθεί το ενδιαφέρον περισσότερο ευάλωτων πολιτικών προσφύγων στην κατεύθυνση της κοινωνικής συμμετοχής.

⁸ Βασικός πλώνας των Γιορτών Πολυγλωσσίας, το ψηφιακό Πολυγλωσσικό χωριό αποτελεί θύλακα διαγενεακότητας καθώς μπορεί να αναπτύξει προγράμματα τόσο κατά τη διάρκεια της γιορτής όσο και κατά τη διάρκεια της χρονιάς σχετικά με τη/τις γλώσσες των γλωσσικών ομάδων της Θεσσαλονίκης, άλλων χωρών και άλλων πολιτιστικών παραδόσεων. Το Πολυγλωσσικό χωριό πλαισιώνεται από τις Γιορτές Πολυγλωσσίας όλη τη

- Άτυπες μορφές διαχείρισης της πολυγλωσσίας στον κοινωνικό χώρο μέσω οργάνωσης ραδιοφωνικών εκπομπών⁹ (καινοτόμος δράση-πρωτότυπη χρήση των ηλεκτρονικών και μαζικών μέσων ενημέρωσης και διάχυσης της πληροφορίας).
- Οργάνωση των Καφέ Πολυγλωσσίας εκ μέρους της Ερευνητικής Ομάδας Εκπαιδευτικής Πολυγλωσσίας ΔΙΕΠΑΦΗ. Τα Καφέ Πολυγλωσσίας αποτελούν καινοτομία στον κοινωνικό κι εκπαιδευτικό χώρο και αφορούν στην κριτική παρατήρηση των γλωσσών και τη Γλωσσική επίγνωση σε πολυγλωσσικά και πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα, την έξυπνη διαχείριση τους στην εκπαιδευτική διαδικασία, την έννοια της έξυπνης πόλης και της ανθεκτικής κοινωνίας.

Οι επιμέρους δράσεις του Προγράμματος πλαισιώνονται και αλληλοεπιδρούνται θεματικά μέσω των επιμέρους συναντήσεων που οργανώνουμε όλο το χρονικό διάστημα της προετοιμασίας των Γιορτών με τους φορείς και τους συλλόγους καθώς και με τους εκπαιδευτικούς, τους συντονιστές Εκπαίδευσης και εκπαίδευσης προσφύγων, τους εθελοντές και τους νέους σε κίνηση.

Λόγω συγκεκριμένων εξελίξεων σε θέματα προσφυγικής ροής στον ελληνικό χώρο, οι συμμετοχές τα 4 τελευταία χρόνια πλαισιώνονται ιδιαίτερα, από τις δραστηριοποιημένες Κοινωνικές Οργανώσεις εντός κι εκτός των Κέντρων υποδοχής και των κοινωνικών διαμερισμάτων και ξενώνων της πόλης.

Παραδειγματικά αναφέρουμε δράσεις της 8^{ης} Γιορτής Πολυγλωσσίας¹⁰:

- Εναλλακτικά εγχειρήματα διαχείρισης του Πολυγλωσσικού Γραμματισμού των παιδιών προσφυγικής και μεταναστευτικής ροής αλλά και ευάλωτων κοινωνιών, τόσο εντός κι εκτός των σχολικών τειχών, όσο στο δρόμο και στα

χρονιά με συναντήσεις εκπροσώπων προκειμένου οι επιμέρους σύλλογοι και οι κοινότητες να συνεργαστούν πλεγματικά αναδεικνύοντας τη συνοχή και την πλουραλιστικότητα της πόλης της Θεσσαλονίκης.

⁹ Οι ραδιοφωνικές εκπομπές που ασχολήθηκαν αποκλειστικά με τα ζητήματα πολυγλωσσίας και επαφής των πολιτισμών φιλοξενήθηκαν από το διαδικτυακό ραδιόφωνο StarClassic.gr. Οι εκπομπές αφορούν συνολικά σε θέματα επαφής των γλωσσών και των πολιτισμών, σε θέματα γνωριμίας και κατανόησης των διαφορετικών γλωσσικών διαδρομών, ιστορικών καταβολών και πολιτιστικών ανταλλαγών που εξελίσσονται στη Θεσσαλονίκη, αλλά και στον ευρύτερο χώρο της ελληνικής επικράτειας. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να επισκεφθεί τα αρχεία εκπομπών του StarClassic (<http://starclassic.gr>) και ειδικότερα τους 3 κύκλους της εκπομπής «Θεσσαλονίκη, Πολύγλωττη πόλις» καθώς και την εκπομπή «Η Ανοιχτή Ζώνη φιλοξενεί το πρόγραμμα SLYMS».

¹⁰ Για όλο το πρόγραμμα, αναλυτικό και συνοπτικό, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να περιηγηθεί εδώ:

<https://thessaloniki.gr/8%CE%B7-%CF%88%CE%B7%CF%86%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE-%CE%B3%CE%B9%CE%BF%CF%81%CF%84%CE%AE-%CF%80%CE%BF%CE%BB%CF%85%CE%B3%CE%BB%CF%89%CF%83%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82/>

Κέντρα υποδοχής των πόλεων προσφυγικής ροής, στη Θεσσαλονίκη, τα Γιάννενα.

- Εναλλακτικά εγχειρήματα μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης και στρατηγικής πρόσβασης των παιδιών ευάλωτων ομάδων στην εκπαίδευση και στον κοινωνικό ιστό (Guinée, Κογκό, Μαλαισία, Καμερούν, Πακιστάν, Συρία, Κουρδιστάν, Αφγανιστάν...) από την Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων ΑΡΣΙΣ.
- Εναλλακτικά εγχειρήματα μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης των Κοινωνικών Οργανώσεων σε θέματα γλωσσικής και πολιτισμικής εκπαίδευσης των μετακινούμενων πληθυσμών και προτάσεις για προσαρμογές και καινοτόμες αλλαγές στα αναλυτικά προγράμματα των σχολείων (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης).
- Δημιουργία εκπαιδευτικών κοινών και ανάδειξη τους (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης).
- Ανάδειξη καλών πρακτικών στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Παραδειγματικές εφαρμογές καινοτόμων παιδαγωγικών υλικών διαχείρισης κι ενίσχυσης της πολυγλωσσίας των παιδιών και ανάπτυξη μετα-διαπολιτισμικών δεξιοτήτων στους εκπαιδευτικούς, στους γονείς, στους μαθητές, στους εκπροσώπους φορέων, στους φοιτητές, μέσα από το παράδειγμα δημιουργίας ενδιάμεσου χώρου που είναι μία Γιορτή, μία παρέμβαση στο δρόμο, ένα πρόγραμμα μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης (Ανοιχτά Πολυγλωσσικά Εργαστήρια Big Bang School-Σχολείο της Φύσης, Περιφερειακή Διεύθυνση Α/Βαθμιας & Β/θμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας, Γραφείο Συντονισμού και Παρακολούθησης Εκπαίδευσης προσφύγων Θεσ/νίκης - Δ/ση Δ/βάθμιας Εκ/σης Δυτ. Θεσ/νίκης - Τμήμα Αγωγής Υγείας).
- Ζητήματα κοινωνικής ένταξης και Εκπαίδευσης, Πολιτισμού, Εθελοντισμού και Ανθεκτικότητας.

**ΠΕΡΙ ΚΡΙΤΙΚΟΥ ΣΤΟΧΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΣΤΟ
ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΈΡΕΥΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΓΙΟΡΤΩΝ
ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ – SLYMS
ERASMUS+ YOUTH**

Το μοντέλο των Γιορτών Πολυγλωσσίας εισάγει επιπλέον, τα Καφέ της Πολυγλωσσίας κατά τη διάρκεια όλης της χρονιάς. Όπως ήδη, περιγράψαμε και παραπάνω, πρόκειται για ανοιχτά Καφέ που οργανώνει η Εθελοντική Ομάδα Εκπαιδευτικών και Πολιτών ΔΙΕΠΑΦΗ σε διάφορα σημεία της πόλης ώστε να υπάρξει η διασύνδεση μεταξύ εκπαιδευτικού και κοινωνικού χώρου. Παραμένουν ανοιχτά στον πολίτη, ένα κατώφλι μεταξύ της αγοράς υπό την έννοια της άμεσης δημοκρατίας και της εσωτερικής και προσωπικής αναζήτησης. Ένας μεσαίος χώρος μεταξύ του εντός και του εκτός, μεταξύ δύο και περισσότερων ανθρώπων που πρόκειται να συναντηθούν, μεταξύ 2 και περισσότερων πολιτισμών, 2 και περισσότερων γλωσσών.

Ένας χώρος δυναμικών δυνατοτήτων που δημιουργεί μία κατάσταση προσβασιμότητας για όλους μας προς το άγνωστο *άλλο*. Πρόκειται άλλωστε για μία διαδικασία μη τυπικής και άτυπης συνεκπαίδευσης των πολιτών. Καθώς ήδη, ξεκαθαρίσαμε, βασικός στόχος της Γιορτής είναι να προβάλλει την πολυπολιτισμικότητα και την πολυγλωσσία της τοπικής κοινωνίας καθώς και των ευρύτερων κοινωνιών με τις οποίες η τοπικότητα έρχεται σε επαφή άμεσα ή έμμεσα, να αναδειξεί το πλούσιο δυναμικό που παράγεται από τη συνάντηση των πολιτισμών και να δημιουργήσει ευκαιρίες γνωριμίας και συνεργασίας, καθιστώντας έτσι τις πόλεις ένα πολυμορφικό εργαστήριο παραγωγής τέχνης, λόγου και κοινών δράσεων, σε συνεργασία μάλιστα με φορείς, οργανώσεις και ιδρύματα του εξωτερικού.

Κυρίως όμως, η Γιορτή της Πολυγλωσσίας προωθεί, εμπνυχώνει και αναδεικνύει τις γλώσσες των τόπων, την ενεργή πολυγλωσσία της πόλης-αγοράς-σχολείου τεκμηριώνοντας τον σημαντικό ρόλο των γλωσσών στην παραγωγή πολιτισμού και συμβάλλοντας στην κοσμοπολίτικη εικόνα των ομάδων, ως μοναδικά πολύγλωττα όντα.

Σε αυτό το πλαίσιο, τα Καφέ Πολυγλωσσίας θέτουν προβληματισμούς, διηγούνται τη γλωσσική αυτοβιογραφία του μετακινούμενου ανθρώπου, εκείνου που δρασκελίζει σύνορα, που αποτελεί μέρος μίας αλλόφωνης κοινότητας... Επιπλέον, τα

Καφέ Πολυγλωσσίας εξοικειώνουν τους πολίτες με άλλες γλώσσες, τους ευαισθητοποιούν σε αλφάβητα, καλλιγραφίες, ιστορίες, παραμύθια, πολιτισμικά ζητήματα μιας άλλης χώρας.

Υπάρχει διάλογος μεταξύ φυσικών ομιλητών, περιγραφή του επιτονισμού και της γραμματικής μιας άλλης γλώσσας. Αυτό φέρνει στο προσκήνιο και τον πολιτισμό όπως αποτυπώνεται στη συγκεκριμένη γλώσσα.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΤΗΣΙΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

Ως κοινωνικό δρώμενο και αναπτύσσοντας τα προγράμματά του γύρω από διαφορετικούς άξονες με διαθεματικό χαρακτήρα, πλουραλιστική προσέγγιση και ενιαίο σκοπό, φαίνεται να αναπτύσσει σε βάθος χρόνου δεξιότητες στους συμμετέχοντες, κοινωνικές και προσωπικές.

Αυτό συμβαίνει καθώς το εξελικτικό μοντέλο έρευνας αναστοχασμού επιμόρφωσης δράση επιχειρεί να εντοπίσει και να αξιοποιήσει την επικοινωνιακή και στοχαστική προαίρεση του ανθρώπου, την ανάγκη του για το μοίρασμα της πολιτισμικής εμπειρίας του, της ταυτότητάς του, της περιέργειας του για το διαφορετικό, της ανάγκης του για τη σχέση και το μαζί. Κυρίως όμως, για την ανάγκη της δικτύωσής του με όρους σύγχρονου ενεργού πολίτη, εντός ενός συστήματος αξιών και αναγκών, τις οποίες φαίνεται να θέλει να κατανοήσει βαθύτερα εμπλουτίζοντας τις.

Οι Γιορτές Πολυγλωσσίας μέσα από τα εργαλεία τους μάλλον, καταφέρνουν να δημιουργήσουν συγκινησιακά κατώφλια στους συμμετέχοντες, κινητοποιώντας το ενδιαφέρον τους για τον άγνωστο άλλο, εκδηλώνοντας περισσότερο σεβασμό στην ταυτότητα και το πρόσωπο του ανθρώπου.

Θεωρούμε ότι βοηθούν τα μέλη τους να νιώθουν την απαραίτητη κοινωνική στράτευση, να διαπιστώσουν ένα κοινωνικό ενεργείν, να βιώνουν τη συμμετοχικότητα, την ενσυναίσθηση, να αναπτύξουν πολυγλωσσικές δεξιότητες, αναστοχασμό, εξοικείωση με τα κοινά, διάθεση συναντίληψης γύρω από κοινωνικά-πολιτιστικά και παιδαγωγικά ζητήματα.

Στο πλαίσιο των παραπάνω κι έχοντας εξασφαλίσει ένα Κοινό Πλαίσιο αναφοράς για τις κοινωνικές και προσωπικές δεξιότητες όπως αυτές αναδύθηκαν από πολλές συνεντεύξεις σε συγκεκριμένες εκπομπές¹¹, οι οποίες φιλοξενούν τους συμμετέχοντες και τα μέλη των Γιορτών, καθώς και από συζητήσεις σε ετήσιες στρογγυλές τράπεζες των Γιορτών Πολυγλωσσίας, εντοπίσαμε και ασχοληθήκαμε με

11 <https://starclassic.gr/broadcasts/i-anoixti-zoni-filoksenei-to-programma-slms-/190>

συγκεκριμένα παραδείγματα δράσεων των Φορέων και των Οργανώσεων, οι οποίοι παίρνουν μέρος.

Με άλλα λόγια παρακολούθησαμε συγκεκριμένα μαθησιακά μονοπάτια, όπως αυτά προκύπτουν από τη μεθοδολογία της οργάνωσης της Γιορτής, της εκπαίδευσης που παρέχεται στους νέους (εθελοντές, εκπαιδευτικούς, πολίτες και μαθητές, σπουδαστές) προκειμένου να αποτυπωθούν με σαφήνεια ώστε και να αποτελέσουν προηγούμενη γνώση.

Η ερευνητική διαδικασία πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της 8^{ης} Γιορτής Πολυγλωσσίας. Προηγήθηκαν συζητήσεις μεταξύ των μελών της εκπαιδευτικής ομάδας Πολυγλωσσίας ΔιΕπαφή με τους συμμετέχοντες, συνεντεύξεις σε ραδιοφωνικές εκπομπές, ερωτηματολόγια αναστοχαστικού περιεχομένου, συναντήσεις στην πλατφόρμα του ZOOM.

Αξιοποιήθηκε προηγούμενο υλικό των Γιορτών Πολυγλωσσίας, κείμενα και ανάλογες δημοσιεύσεις σχετικά με το μοντέλο επιμόρφωσης-έρευνας-δράσης της Γιορτής, το οποίο υιοθέτησε άλλωστε, το Πρόγραμμα SLYMS.

Για τη συγγραφή του πνευματικού προϊόντος επιλέχθηκαν κάποιες περιπτώσεις με κριτήρια:

- α) σαφή μεθοδολογία
- β) απήχηση της δράσης
- γ) θεωρητική βάση και εκπαιδευτικά εργαλεία της δράσης

Ποιοτικά δεδομένα προέκυψαν στις δύο φάσεις που ακολουθήσαμε στην έρευνά μας:

- 1) Φόρμα απογραφής των δράσεων για το κοινό αποθετήριο εκπαιδευτικού υλικού των Γιορτών Πολυγλωσσίας
- 2) Επιλογή δράσεων, ερωτηματολόγιο αναστοχασμού βάση του πλαισίου αναφοράς για τις κοινωνικές και προσωπικές δεξιότητες (IO4)
- 3) Συζήτηση αναστοχαστικού χαρακτήρα, τελική καταγραφή και αποτύπωση των δράσεων
- 4) Συμπερασματικοί σχολιασμοί σχετικά με τα μαθησιακά μονοπάτια των δράσεων τύπου Γιορτές Πολυγλωσσίας

Η ίδια η Γιορτή εισάγει εξάλλου μία μεθοδολογία κριτικού στοχασμού, αφύπνισης στη διαπολιτισμική συνέχεια των σύγχρονων κοινωνιών και άρα δεξιότητες επικοινωνίας, μία ευαισθητοποίηση στα κοινωνικά ζητήματα, μία ροπή προς την ενσυναίσθηση. Ταυτόχρονα, οδηγεί στη συνεργαστικότητα μέσα από τον τρόπο που

οργανώνει τους εθελοντές και τα μέλη της σε συνεργατικές δράσεις και ανοιχτές επιμορφώσεις.

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΚΑΦΕ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΟΖΑΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τα Καφέ Πολυγλωσσίας φιλοξενούν σε περιοδικό χώρο μία εφήμερη κοινότητα, ανοιχτή, την ώρα που η κοινωνική κινητικότητα και η υποχώρηση των παραδοσιακών δεσμών μεταξύ μας εξελίσσεται ραγδαία.

Ως ιδέα, αποτελεί ένα αντίδοτο στην αδιαφορία, την ατομικότητα και το γλωσσικό και πολιτισμικό αποκλεισμό.

Η κύρια προσπάθειά μας είναι να δημιουργήσουμε συνθήκες ώστε άνθρωποι χωρίς προηγούμενους γλωσσικά ή πολιτισμικά δεσμούς να συναντηθούν μεταξύ τους, να κινητοποιηθεί το ενδιαφέρον τους για τη διαφορετικότητα και την παιδαγωγική της σημασία.

Άνθρωποι που το μόνον που θέλουν είναι να μοιραστούν τη συζήτηση, ώστε να νιώσουν πως αλληλοεκπαιδούνται σε νάματα κοινωνικής αλληλεγγύης και συναντίληψης. Πολίτες που επιδιώκουν την αυτοεκπαίδευση, τη διάδραση, τον κριτικό στοχασμό και την επικοινωνία.

Άνθρωποι διαφορετικής καταγωγής, φυλής, ηλικίας, κοινωνικοοικονομικής ομάδας βρίσκονται, συναντώνται και ανταλλάσσουν, μαθαίνουν ο ένας τη γλώσσα και τον πολιτισμό του άλλου. Μοιράζονται την ίδια νοητική τράπεζα και συνδιαμορφώνουν τον κριτικό προβληματισμό. Ειδικότερα, οι θαμώνες γνωρίζουν τις διαφορετικές φωνές και τις γλωσσικές διαδρομές της πόλης, έρχονται σε επαφή με συμπολίτες τους με διαφορετικές ρίζες, καταβολές και πολιτιστικές αφετηρίες, παίζουν με τους ήχους και τις λέξεις, ζουν τη μουσική των λαών και των διαφορετικών πολιτισμών, συζητούν και μοιράζονται τους προβληματισμούς τους γύρω από την εκπαίδευση όλων σε έναν κόσμο αλλαγών, συμμετέχοντας σε βιωματικά και καλλιτεχνικά δρώμενα. Αυτό, θεωρούμε ότι προωθεί μία νέα αγωγή του Πολίτη, μία άτυπη συνεκπαίδευση όλων μας, μέσα από όλους, με όλους και για όλους.

Τα Καφέ Πολυγλωσσίας βρίσκονται στο μεσοχώρο, μεταξύ της σκέψης και της δράσης. Ως χώρος άλλωστε, ένα Καφέ ανήκει όμοια στην κοινωνία, στο δρόμο, στο

Πρόσωπο, στη διαπροσωπική επαφή. Είναι τόσο κλειστό όσο και ανοιχτό, υπερυψωμένο ως σκηνή στο φαντασιακό μας σαν ένας χώρος που κοινωνεί το πέρασμα από τον μέσα κόσμο μας, τον υπόρρητο στον έξω από εμάς, στην εκδήλωσή του.

Τα Καφέ της Πολυγλωσσίας είναι δυνατό να διεξαχθούν και εκτός του πλαισίου των Γιορτών της Πολυγλωσσίας μετά από πρόσκληση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, σχολείων, φορέων, δήμων ή κοινοτήτων πολιτών.

Παραδειγματικά¹² αναφέρουμε το πρόγραμμα του 1^{ου} Καφέ Πολυγλωσσίας, το οποίο πραγματοποιήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και στο πλαίσιο της 1^{ης} Γιορτής Πολυγλωσσίας της πόλης το 2018 σε συνεργασία με τον Δήμο Κοζάνης και τον Οργανισμό Αθλητισμού-Πολιτισμού και Νεολαίας του συγκεκριμένου Δήμου..

Το 1ο Καφέ Πολυγλωσσίας της Κοζάνης φιλοξένησε πέντε τραπέζια γλωσσών και διαλέκτων, **το αλβανόφωνο, το αραβόφωνο, το κρητικό, το ποντιακό και το κοζανίτικο**. Παράλληλα οι παρευρισκόμενοι είχαν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με ακούσματα γλωσσών της Ινδίας και του Ιράκ χάρη στην παρουσία στο καφέ δυο φοιτητριών του ΤΕΙ Κοζάνης με καταγωγή από τις ανωτέρω χώρες. Τέλος δεν έλειψαν και ακουστικά ερεθίσματα από τη Ρώσικη και την ιαπωνική γλώσσα όσο και από το σιατιστινό γλωσσικό ιδίωμα.

Οι συμμετέχοντες είχαν τη χαρά να ακούσουν ανέκδοτα και ευτράπελες συζητήσεις στην ποντιακή διάλεκτο, να απολαύσουν κρητικές μαντινάδες και κοζανίτικα μπέντια, να μνηθούν στην ινδική, ιαπωνική και ιρακινή γλώσσα και να συνενρευθούν στο ίδιο τραπέζι με μετανάστες από την Αλβανία και τη Ρωσία εισπράττοντας από πολύ κοντά γλωσσικά ερεθίσματα αυτών των γλωσσών.

Στο Καφέ πραγματοποιήθηκε μία μορφή άτυπης εκπαίδευσης παρέχοντας την ευκαιρία ανταλλαγής απόψεων για τις δυσκολίες των μεταναστών –προσφύγων στις χώρες υποδοχής τόσο σε θέματα καθημερινής προσαρμογής όσο και εκπαίδευσης.

¹² Καφέ Πολυγλωσσίας πραγματοποιούνται στη Θεσσαλονίκη κάθε χρόνο και σε χώρους με συμβολικό χαρακτήρα για το αφήγημα της πόλης. Λιμάνι, διατηρητέα οικοδομήματα με ιστορικό και εθνολογικό ενδιαφέρον, το δημαρχείο της πόλης, Καφέ και χώροι συνέντευξης των πολιτών, Πανεπιστήμια και χώροι των εθνικών και γλωσσικών κοινοτήτων.

Σημαντική προσφορά αποτελεί η κουζίνα των λαών. Οι καλεσμένοι ήρθαν πχ. σε επαφή με πολυπολιτισμικές κουζίνες, απολαμβάνοντας μερικά τυπικά παραδοσιακά πιάτα από 5 διαφορετικούς λαούς.

Γενικά, τα Καφέ Πολυγλωσσίας τα οποία αποτελούν και τη ραχοκοκαλιά των Γιορτών Πολυγλωσσίας, οργανώνονται κάθε φορά γύρω από μία ομπρέλα θεματικών γλωσσικού και πολιτισμικού ενδιαφέροντος.

Πόλεις όπως η Κοζάνη και η Θεσσαλονίκη με γλωσσικό και πολιτισμικό πλουραλισμό, φιλοξενούν αυτόνομα ομάδες με διαφορετική εθνική προέλευση και διαφορετικές καταβολές. Στα Καφέ Πολυγλωσσίας συνευρίσκονται ομάδες ιστορικά αλληλοαποκλεισμένες, με στερεότυπη μνήμη κι έλλειψη συναντίληψης για την ιστοριογραφία της κάθε ομάδας.

Ντόπιοι, Πόντιοι, Μικρασιάτες, Θρακιώτες, Καππαδόκες κι όχι μόνον, άνθρωποι με μνήμες και ιστορίες από τα παράλια μέχρι τα βάθη της Μ. Ασίας, παλλινოსτούντες, αλλά και πρόσφυγες με ποικίλες γλωσσικές διαδρομές και πολιτιστικές αναφορές. Συνυπάρχουν ξεριζωμένοι από τη Νότια Ρωσία, τον Πόντο και την Ανατολική Θράκη μέχρι την Ανατολία και την Αρμενία αλλά και γηγενείς μαζί με Γρεβενιώτες, Ηπειρώτες, Κρήτες.

Συναντάμε ακούσματα γλωσσών σαν τα ελληνικά, τα βλάχικα, τα ρώσικα, τα αρμένικα, τα τούρκικα. Διακρίνουμε διαλέκτους σαν τα ποντιακά, τα καππαδόκικα, τα κουβουκλιώτικα αλλά ακούμε και τα ιδιαίτερα τοπικά ιδιώματα της Κοζάνης, του Βελβεντού, της Σιάτιστας. Ιδιώματα που παραπέμπουν στη συνύπαρξη και στην επαφή των γλωσσών όπως θα λέγαμε για το σλαβομακεδονικό ιδίωμα της περιοχής μας.

Εργαλείο επίσης, ενσυναίσθησης και δημιουργίας συγκινησιακού κατωφλίου είναι η Γλωσσική Βιογραφία μέσα από τη διήγηση του ταξιδιού, της μετάβασης, της μετακίνησης του ανθρώπου που αφηγείται τον εαυτό του κατά τη διάρκεια ενός Καφέ Πολυγλωσσίας. Πολλοί άνθρωποι που άκουσαν την αφήγηση πρόσφυγα, μετανάστη, φοιτητή σε κινητικότητα βίωσαν συγκίνηση, γνώρισαν και κατανόησαν τον ξένο

νιώθοντας να αναδύονται εντός τους μνήμες των συγγενών τους και των προγόνων τους¹³.

Η περίπτωση της Θεσσαλονίκης αφορά σε δράσεις των Καφέ είτε με ολόημερο χαρακτήρα, είτε με χαρακτήρα κοινωνικής συνεύρεσης λίγων ωρών. Πραγματοποιούνται όλον τον χρόνο διατηρώντας τη συνοχή των φορέων και εν όψιν της προετοιμασίας της Γιορτής.

Συσπειρώνει εκπαιδευτικούς, πολίτες και φορείς, φοιτητές και θεσμούς γύρω από συγκεκριμένες θεματικές που προβληματίζουν συλλογικά την πόλη. Πραγματοποιήθηκαν σε καίρια και συμβολικά σημεία της πόλης, όπως στο λιμάνι, σε ιστορικά κτήρια (Villa Bianca), σε αυθεντικά καφέ, στο προαύλιο Μουσείων, είτε στο Δημαρχείο.

Η κεντρική θεματική είναι ήδη, ανακοινωμένη, ενώ αναδρομές σε εκπαιδευτικά πρότζεκτ, βιωματικές δράσεις, συζητήσεις και παιχνίδια γλωσσικά, καθώς και καλές πρακτικές γεμίζουν το πρόγραμμά τους. Την περίοδο της προσφυγικής ροής, τα Καφέ Πολυγλωσσίας αποτέλεσαν πόλο ανάδειξης της γλώσσας και του πολιτισμού των προσφύγων.

13 Ο ενδιαφερόμενος θα μπορεί να βρει υλικό και συγκεκριμένες θεματικές στις αναρτήσεις των ιστοσελίδων του Δήμου Θεσσαλονίκης, Κοζάνης.

<https://oapnkozanis.gr/giorti-polyglossias-o-neos-thesmos-tis-kozanis-grafei-i-teti-solou-skitsografos-kai-syngrafeas/>
<https://thessaloniki.gr/8%CE%B7-%CF%88%CE%B7%CF%86%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE-%CE%B3%CE%B9%CE%BF%CF%81%CF%84%CE%AE-%CF%80%CE%BF%CE%BB%CF%85%CE%B3%CE%BB%CF%89%CF%83%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82/>

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

Οι Γιορτές Πολυγλωσσίας συνεπείως ως προς το συνδιαμορφωτικό μοντέλο έρευνας, στοχασμού και δράσης, σχεδιάζουν και πραγματοποιούν επιμορφωτικά σεμινάρια, ανοιχτές συζητήσεις συνδιαμορφωτικού χαρακτήρα, συστηματικότερες εκπαιδεύσεις πριν από το έργο αλλά και κατά τη διάρκεια της χρονιάς.

Οι εκπαιδεύσεις αφορούν τόσο τους εθελοντές νέους από 15 έως 25 ετών όσο και τους μεγαλύτερους εθελοντές, πολίτες, εκπροσώπους φορέων, εκπαιδευτικούς και φοιτητές, σπουδαστές προκειμένου να προετοιμάσουν τις δράσεις τους, να γίνουν εκπαιδευτές εκπαιδευόμενων, εθελοντές του προγράμματος των δρώμενων σε συγκεκριμένο χρόνο. Οι εκπαιδεύσεις οργανώνονται μέσα από τον Δήμο Θεσσαλονίκης αλλά και μέσα από τον εκάστοτε Φορέα άλλης πόλης, όταν προχωρήσει στην οργάνωση και τη διάχυση των Γιορτών Πολυγλωσσίας. Στο τέλος, υπάρχει τιμητική αναγνώριση από τον Δήμο Θεσσαλονίκης, ενώ ο εθελοντής μπορεί να καταγραφεί ως εθελοντής συνολικότερα του Δήμου και των προγραμμάτων του.

Σχετικά με τα θέματα που απασχολούν τους εθελοντές και συμμετέχοντες του προγράμματος.

- Αποσαφήνιση πυλώνων του προγράμματος (περιλαμβάνει καταρχάς την κατάρτιση των μελών ώστε να μπορούν οι ομάδες και τα μέλη να κάνουν μόρφωση στο δρόμο, στο σχολείο, στην κοινότητα, δηλ. κριτικό γραμματισμό (γλωσσικό, μαθηματικό, κοινωνικό) μέσα από τις έξυπνες στρατηγικές της εκπαίδευσης στην πολυγλωσσία και τη διαπολιτισμικότητα
- Σχεδιασμός πολυγλωσσικών/διαπολιτισμικών εργαστηρίων στις αλλόφωνες κοινότητες μάθησης ανοίγοντας τις πύλες της επικοινωνίας και του πλουραλισμού
- Εμπλουτισμός των εργαλείων διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και αγωγής
- Καφέ πολυγλωσσίας για μία συναντίληψη στις έννοιες, για να κατανοήσουμε και να γνωρίσουμε τις υπηρεσίες που ως πολίτες παρέχουμε για την καλύτερη πρόσβαση στην επικοινωνία. Ανάδειξη της πολιτισμικής μας κουλτούρας και διατήρησή της μέσα από τη διαγενεακότητα. Ενημέρωση, αίτημα για υποστήριξη, εμπύχωση στο μαζί, συγκινησιακά κατώφλια, δράση.

Ένταξη ανθρώπων προσφυγικής και μεταναστευτικής ροής, γνωριμία και σχέση

- Καταγραφή καλών πρακτικών, ημερολόγια δράσεων, γλωσσικές αυτοβιογραφίες, ...

- Οργάνωση δράσεων αφύπνισης της τοπικής κοινότητας στην in-vivo πολυγλωσσία, ευαισθητοποίηση του πολίτη στη συναντίληψη, δηλ. σε μία γλώσσα – με την ευρεία έννοια του όρου - που σημαίνει την αξιοποίηση του απολύτως συμβολικού συστήματος που αποτελεί μία γλώσσα και άρα την επαναθεώρηση του κόσμου

- Συλλογή παιδαγωγικού υλικού αφύπνισης στην πολυγλωσσία και τη διαπολιτισμικότητα

- Κριτικός γραμματισμός μέσα από την πολυγλωσσία

- Ευαισθητοποίηση και παραγωγή υλικού στις βασικές θεματικές της πολυγλωσσίας

- Κατάρτιση στις εφαρμογές υλικών αλλά και εμπλουτισμός βάσης δεδομένων

- Παραγωγή πρότζεκτ σε συνεργασία με φορείς, κοινότητες, εκπαιδευτικούς, γονείς εντός κι εκτός συνόρων.

Οι συμμετέχοντες και οι εθελοντές του έργου:

- Εξοικειώνονται με ανοιχτά διαδραστικά σεμινάρια του τύπου Εξελικτική επιμόρφωση δράση στην Αφύπνιση στις Γλώσσες και τους Πολιτισμούς

- Εμπνυχώνονται με επισκέψεις σε δράσεις που συμβαίνουν στο δρόμο, στις κοινότητες, στον δήμο, με και από Φορείς, κυρίαρχα με πολίτες

- Συμμετέχουν στην προετοιμασία των Καφέ Πολυγλωσσίας προκειμένου να κατανοήσουν βιωματικά την έννοια του ενδιάμεσου χώρου, να εμπλακούν στη διαδικασία αλληλο-κατανόησης και συναντίληψης

- Επιχειρούν τη δημιουργία μαθησιακής κοινότητας μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης

- Προβαίνουν σε Δίκτυο συνεργατών εντός των σχολείων κι εκτός, με Θεσμούς, Ιδρύματα, Φορείς και ΜΚΟ

- Εμπνυχώνονται στις δεξιότητες Κοινωνικές και Προσωπικές του Εθελοντισμού

- Σχετίζονται με δίκτυο επιστημόνων, ερευνητών, υποστηρικτών καινοτόμων δράσεων εναλλακτικής και κοινωνικής αλλαγής

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο εθελοντές Κοινωνικών Οργανώσεων Υποστήριξης Νέων προτείνουν τους υποστηριζόμενους Νέους σε κινητικότητα να συμμετέχουν και μάλλον, τους προτρέπουν προκειμένου να εξοικειωθούν επιπλέον, και με την ελληνική γλώσσα, γλώσσα γέφυρα για την ενσωμάτωσή τους στην ελληνική κοινότητα¹⁴.

14 Ενδεικτικές δράσεις πραγματοποιήσαμε με υποστηριζόμενους Νέους της Κοινωνικής Οργάνωσης Υποστήριξης Νέων ΑΡΣΙΣ.

ΤΑ ΒΙΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΠΑΝΩ ΣΤΙΣ ΓΛΩΣΣΕΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ACTION ART

Με την τριπλή της ιδιότητα ως Αφηγήτρια, Εικαστικός, Παιδαγωγός, η εκπρόσωπος της ΜΚΟ Action Art/Εικαστική Δράση προετοιμάζει εκπαιδύοντας τη συμμετοχή αλλόγλωσσων νέων αφηγητών, οι οποίοι αφηγούνται ιστορίες και παραμύθια στη γλώσσα τους προκειμένου να εξοικειώσουν το κοινό με γλώσσες και πολιτισμούς σε συνέχεια και αλληλοσυμπλήρωση.

Ειδικότερα, η ίδια αναφέρει ότι το πρόγραμμα εκπαίδευσης αφηγητών αποσκοπεί στη διάδοση της Άυλης Παγκόσμιας Κληρονομιάς με σκοπό τη συμβολή τους στην αποκατάσταση της κοινωνικής και παιδαγωγικής λειτουργίας της. Ο συγκεκριμένος επίσης, φορέας δημιουργεί εκπαιδευτικά προγράμματα ευαισθητοποίησης για κοινωνικά θέματα (διαπολιτισμός, ετερότητα, ανθρώπινα δικαιώματα, περιβάλλον κλπ) μέσω της μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, αξιοποιώντας την αφήγηση αλλά και τις διαφορετικές μορφές της σύγχρονης τέχνης.

Για τους συμμετέχοντες Νέους οι Γιορτές Πολυγλωσσίας αποτελούν συνέργειες μεταξύ φορέων, ανθρώπων και διεύρυνση των δικτύων επικοινωνίας. Θεωρούν ότι συμβάλλουν στην καταπολέμηση της ξενοφοβίας, στην κοινωνική συνοχή και ένταξη, στη δημιουργική συνύπαρξη.

Ο Φορέας συμμετέχει από τον 1ο καφέ πολυγλωσσίας και τη 1η Γιορτή Πολυγλωσσίας έως και σήμερα (8^η Γιορτή) με πολύγλωσσες παραστάσεις αφηγήσεις, με παρουσιάσεις στα καφέ πολυγλωσσίας, με πολύγλωσσα εργαστήρια για γονείς και παιδιά, με περίπτερα στα οποία συμμετέχουν ως εθελοντές του έργου από διάφορες χώρες με το πρόγραμμα Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης (ECS).

Ερωτηθείσα η υπεύθυνη του Φορέα και κατόπιν, συζητήσεων αναστοχαστικού χαρακτήρα με τους Νέους των ομάδων της, θεωρεί ότι η συμμετοχή τους συνάδει με την προώθηση των σκοπών τους και την υλοποίηση ορισμένων από τους στόχους του φορέα της:

- η διάδοση της Παγκόσμιας Άυλης Κληρονομιάς, της Προφορικής Παράδοσης
- η ευαισθητοποίηση στη διαφορετικότητα και την πολιτισμική ετερότητα
- η ευαισθητοποίηση για την ενεργό συμμετοχή των πολιτών

- η συμβολή στην ανάπτυξη της κοινωνικής συνοχής και κοινωνική ένταξη
- η ανάπτυξη συνεργασιών και συνεργειών μεταξύ ανθρώπων της τοπικής κοινωνίας, φορέων, που βρίσκονται στην Ελλάδα, σε διάφορες χώρες της Ευρώπης, της Μεσογείου, των Βαλκανίων

Σημαντικό θεωρεί το γεγονός ότι τα μέλη των ομάδων της αναζητούν τη συμμετοχή τους στις Γιορτές Πολυγλωσσίας, καθώς πιστεύουν ότι συντελούν άμεσα και έμμεσα στη διεύρυνση, την ανάπτυξη, την ανέλιξη τους κατά την προετοιμασία των δράσεων και την εφαρμογή τους. Πιο συγκεκριμένα, οι δεξιότητες, οι οποίες εμπυχώνονται φαίνεται να είναι: η επικοινωνία, η κριτική σκέψη, η συνεργασία, η διαπραγμάτευση, η εμπύχωση και ο συντονισμός, η ευελιξία και η προσαρμοστικότητα.

Στην ερώτηση μας για τον τρόπο με τον οποίο φαίνεται να αναπτύσσονται οι παραπάνω δεξιότητες, η υπεύθυνη των συγκεκριμένων ομάδων Νέων αλλόγλωσσων αφηγητών απαντάει:

- *Η διαδικασία της προετοιμασίας συντελεί στην ανάπτυξη σχέσεων φιλίας μεταξύ των φυσικών αφηγητών, επιτυγχάνοντας να νιώσουν μέλη μιας ομάδας με κοινό σκοπό: να μεταφέρει ο καθένας μέσα από τον προφορικό λόγο στη μητρική τους γλώσσα, πληροφορίες για την κουλτούρα τους και να τις μοιραστούν. Η διαδικασία της προετοιμασίας και της υλοποίησης συμβάλλει στη δημιουργική ένταξη στην πραγματικότητα της χώρας που ζουν.*
- *Η βιωματική διαδικασία κατά τη διάρκεια των παραστάσεων καταφέρει να δημιουργήσει ένα κλίμα οικειότητας μεταξύ αφηγητών και ακροατών. Το κοινό σε όλους τους χώρους που δόθηκαν οι παραστάσεις, αποτελούνταν από ανθρώπους διαφορετικών εθνοτήτων. Η συμμετοχή τους ήταν σημαντική καθώς ανακαλύπτανε μέσα από την αφήγηση την μοναδικότητα των πολιτισμών τις ιδιαιτερότητες αλλά και τις ομοιότητες.*

Σημαντική επίσης ήταν η διαπίστωση της ομάδας πολυγλωσσίας ότι η προετοιμασία συνέβαλλε στη βελτίωση της γλώσσας γεγονός που επιβεβαιώνει ότι το παραμύθι μπορεί να συμβάλλει αποτελεσματικά στη δημιουργική εκμάθηση της γλώσσας.

- *Οι δράσεις κλείνουν κάθε φορά με συζητήσεις μεταξύ αφηγητών και συμμετεχόντων μέσα σε ένα κλίμα, οικειότητας και χαράς, καθιστώντας τον καθένα τους φορέα για*

τη διάδοση της προφορικής αφήγησης παραμυθιών, για τη διαφύλαξη της πολιτιστικής τους ταυτότητας, παράγοντες σημαντικοί για την αντιμετώπιση της ξενοφοβίας, την εξάλειψη των ανισοτήτων και την ειρηνική συνύπαρξη των ανθρώπων¹⁵.

15 Για περισσότερες πληροφορίες, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να έρθει σε επαφή με τον Φορέα Action Art στο info@action-art.gr

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΝΕΩΝ ΑΡΣΙΣ

Η συμμετοχή Νέων υψηλής κινητικότητας με την πλαισίωση Ομάδας εξειδικευμένου προσωπικού (εκπαιδευτικοί, κοινωνικοί επιστήμονες, κοινωνικοί φροντιστές, εικαστικοί, ψυχοπαιδαγωγοί) της ΑΡΣΙΣ Ηπείρου

Η ΑΡΣΙΣ ως Κοινωνική Οργάνωση, η οποία κατεξοχήν ασχολείται με την ένταξη Νέων ασυνόδευτων και υψηλής κινητικότητας μέσα από προγράμματα συμπερίληψης τόσο στο κοινωνικό όσο και στο εκπαιδευτικό πεδίο, απάντησε σε συναφές ερωτηματολόγιο μετά από συγκεκριμένη δράση στην 8^η Γιορτή Πολυγλωσσίας ενώ διαθέτουμε υλικό και μαρτυρίες και για τις προηγούμενες συμμετοχές της ¹⁶.

Στην ερώτησή μας για τον λόγο, για τον οποίο η συγκεκριμένη ομάδα της Ηπείρου αποφάσισε να εμπλακεί στις Γιορτές Πολυγλωσσίας, η υπεύθυνη της ομάδας απαντάει: *Μέσα στους στόχους της ΑΡΣΙΣ Ηπείρου είναι η ενεργή συμμετοχή των ωφελούμενων αλλά και της ομάδας εργαζομένων της οργάνωσης, σε εκδηλώσεις, δράσεις, φεστιβάλ και συμπόσια που προάγουν την διαπολιτισμικότητα και επικοινωνούν σημαντικά για την αφύπνιση και εξέλιξη των κοινωνιών, θέματα.*

Οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι οι Γιορτές Πολυγλωσσίας δίνουν την δυνατότητα στους συμμετέχοντες να έρθουν πιο κοντά στον ίδιο τους τον πολιτισμό αλλά και να γνωρίσουν νέα πολιτισμικά και κοινωνικά πλαίσια.

Η συγκεκριμένη ομάδα έχει να επιδείξει:

- ο Συμμετοχή στην 6^η Γιορτή Πολυγλωσσίας, με στρογγυλή τράπεζα όπου συζητήθηκε η εμπειρία των συμμετεχόντων με το πολύγλωσσο περιβάλλον στο οποίο εργάζονται ή ζουν.

¹⁶ Διευκρινίζουμε ότι η Κοινωνική Οργάνωση ΑΡΣΙΣ συμμετέχει από την 1^η Γιορτή Πολυγλωσσίας ενώ η συγγράφουσα της εργασίας έχει εκπαιδύσει, εντάξει και παρακολουθήσει Νέους από τους Ξενώνες της ΑΡΣΙΣ καθώς και Νέους υποστηριζόμενους προσφυγικής ροής προκειμένου να συμμετέχουν ως θελοντές και μέλη των Γιορτών. Συμμετοχές έχουμε τόσο στα Καφέ Πολυγλωσσίας (Θεσσαλονίκη, Κοζάνη), όσο και με περίπτερο Γλωσσών, με παρουσιάσεις του Κινητού Σχολείου που διαθέτει, με ανάπτυξη στρογγυλών συζητήσεων σε θέματα ένταξης και συμπερίληψης, με πραγματοποίηση του υλικού Compass/Compassito (δικαιώματα του ανθρώπου και του Παιδιού).

- ο Συμμετοχή στην 7η Γιορτή Πολυγλωσσίας, με κυνήγι θησαυρού λέξεων (κοινές σε πάνω από μία γλώσσα) βασισμένο σε ειδική εφαρμογή σε κινητό. Απευθυνόταν σε έφηβους.
- ο Συμμετοχή στην 8η Γιορτή Πολυγλωσσίας, με Βίντεο-Ντοκιμαντέρ “Ahl Ar Ra’y”, οι άνθρωποι της γνώμης, στο οποίο εμφανίζονται έφηβοι που διαμένουν στις δομές φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων που διαχειρίζεται η ΑΡΣΙΣ Ηπείρου και μεταφέρουν μέσα από τις αφηγήσεις τους την προσωπική τους εμπειρία ζώντας καθημερινά μέσα σε ένα περιβάλλον πολυγλωσσίας.

Οι προσδοκίες των συμμετεχόντων, όπως περιγράφονται παρακάτω είναι:

Με κάθε μας συμμετοχή προσδοκούμε στην ψυχαγωγία των ωφελούμενων μέσω των δράσεων που αναλαμβάνουμε και στην απόκτηση του αισθήματος της ευθύνης στο να φέρουν εις πέρας αυτό που έχουμε από κοινού σχεδιάσει να κάνουμε, αλλά και στην καλλιέργεια του “ανήκειν” σε μία κοινωνία που αποδέχεται την διαφορετικότητα μέσω κοινωνικών εκδηλώσεων σαν αυτή.

Σε δεύτερο χρόνο προσδοκούμε οι Γιορτές πολυγλωσσίας να μεταφέρουν στο ευρύ κοινό την αθέατη πλευρά της πολυγλωσσίας, που ίσως να βιώνουμε πολλοί με τον έναν ή τον άλλον τρόπο.

Στην ερώτησή μας για το αν και σε ποια κατεύθυνση φαίνεται να άλλαξε η προσωπική και κοινωνική ζωή των συμμετεχόντων, η παρακάτω απάντηση είναι ενδεικτική για την έρευνα μας:

Οι Γιορτές της Πολυγλωσσίας διευρύνουν τους ορίζοντες των συμμετεχόντων μέσω της επαφής τους με διαφορετικούς πολιτισμούς, αλλά και διάφορα είδη τεχνών, ήθη, έθιμα κ.ά. Η αλλαγή στην καθημερινότητα δεν είναι άμεσα ορατή αλλά σίγουρα έχει προστεθεί μία ακόμη σκοπιά στον τρόπο που βλέπουμε και αναλύουμε συμπεριφορές και γεγονότα.

Ειδικότερα: Κατά την διάρκεια του σχεδιασμού και της υλοποίησης της δράσης συμμετοχής στις Γιορτές Πολυγλωσσίας, αλλά και κατά την διάρκεια της διεξαγωγής και της παρακολούθησης δράσεων άλλων φορέων και προσώπων, καλλιεργούνται δεξιότητες όπως η ομαδικότητα και η δημιουργική σκέψη, καθώς και δεξιότητες επάνω στην χρήση συγκεκριμένων μέσων που χρειάστηκε να χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση μίας δράσης αλλά και στην συμμετοχή και παρακολούθηση άλλων.

Η υπεύθυνη των δράσεων σημειώνει τέλος, συγκεκριμένες δεξιότητες όπως: επικοινωνία, κριτική σκέψη, συνεργασία, διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων,

διαπραγμάτευση, εμπύχωση/συντονισμός, αυτοαξιολόγηση, ευελιξίας και προσαρμοστικότητα.

Επιπλέον, διευκρινίζει ότι *όλες οι παραπάνω δεξιότητες αναπτύσσονται τόσο κατά τη διάρκεια της σύστασης της ομάδας δράσης (ωφελοούμενοι και προσωπικό) και του σχεδιασμού και της υλοποίησης της δράσης, όσο και κατά την διάρκεια της ενεργούς συμμετοχής και παρακολούθησης όλων των δράσεων της πολυγλωσσίας μέσω των ανθρώπων που ερχόμαστε σε επαφή, μέσω των ειδικοτήτων που παρουσιάζονται, μέσω των αφηγήσεων εμπειριών των συμμετεχόντων αλλά και των διαλόγων που διαμορφώνονται κάτω από αυτό το πλαίσιο*¹⁷.

17 Για περισσότερες πληροφορίες, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να απευθυνθεί στην Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων ΑΡΣΙΣ στη διεύθυνση arsishpeiros@gmail.com

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΜΕ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΑΦΥΠΝΙΣΗΣ ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, ΕΘΕΛΟΝΤΡΙΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΙΟΡΤΕΣ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑΣ

Στο πλαίσιο των Γιορτών Πολυγλωσσίας, εκπαιδευτικοί και φοιτητές, Νέοι σε κινητικότητα και youth workers εκπαιδεύονται συστηματικά και εκπαιδεύουν, δικτυώνουν και οργανώνουν δράσεις ένταξης στην πόλη με εθελοντικό χαρακτήρα. Η παρακάτω εθελόντρια εκπαιδευτικός, βουλγαρικής και γερμανικής γλώσσας, με πτυχίο σλαβικών γλωσσών και με εξειδίκευση στην ειδική αγωγή, πήρε μέρος και συνεχίζει να παίρνει μέρος στις Γιορτές Πολυγλωσσίας τόσο όσο εθελόντρια του έργου, μέλος της Ομάδας ΔΙΕΠΑΦΗ όσο και ως εκπαιδύτρια βουλγαρόφωνων μαθητών, νέων μεταναστευτικής ροής και σπουδαστών της βουλγαρικής γλώσσας.

Για τους μαθητές της, η συμμετοχή τους στη Γιορτή Πολυγλωσσίας σημαίνει *συνεργασία, χαρά, συνεκτίμηση και αποδοχή*. Οι άξονες Καφέ Πολυγλωσσίας και Πολυγλωσσικά εργαστήρια έδωσαν την ευκαιρία να παρουσιαστεί η βουλγαρική γλώσσα ως φορέας πολιτισμού, να υπάρξει εξοικείωση με μία σλαβική γλώσσα, να αναδειχθούν μονοπάτια και κοινές διαδρομές και σε συνεργασία με το Βουλγαρικό Προξενείο και τους εκπροσώπους της Βουλγαρικής κοινότητας.

Για την ίδια και τους μαθητές της, οι Γιορτές Πολυγλωσσίας δίνουν ευκαιρία να *γνωρίσουν αξιόλογους ανθρώπους* και άρα να δημιουργηθεί μία κοινότητα περισσότερο συνεκτική πάνω στη μάθηση και τον πολιτισμό. Πιο συγκεκριμένα, οι δεξιότητες που αυξάνουν είναι: *επικοινωνίας, κριτικής σκέψης, ευελιξίας και προσαρμοστικότητας, συνεργασίας, διαχείρισης κρίσεων και συγκρούσεων*.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα που ανέπτυξε βασίστηκαν στην επικοινωνία των μελών της ομάδας της με τους πολίτες, προκειμένου να τους ευαισθητοποιήσουν στη βουλγαρική γλώσσα, το σλαβικό αλφάβητο, τη διαδρομή της βουλγαρικής κοινότητας στη Θεσσαλονίκη. Αυτό φέρνει τη συγκεκριμένη ομάδα σε επαφή με τις υπόλοιπες αλλόγλωσσες ομάδες. Συνεργασία, εμβάθυνση στη γλώσσα και με πίσω κείμενο τον πολιτισμό.

Η επαφή των μελών με τις προξενικές αρχές, η αντίληψη των για μία νέα ταυτότητα περισσότερο ισότιμη με των άλλων ομάδων, η παρουσίαση στο κοινό και η ετοιμασία να μιλήσουν με όρους γραμματισμού ενισχύει το ακαδημαϊκό τους

ενδιαφέρον και τις γνωστικές και επικοινωνιακές τους δεξιότητες, καθώς και τον κοινωνικό τους γραμματισμό.

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ YOUTH WORKER ΚΑΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΛΛΟΓΛΩΣΣΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΕ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ

Η περίπτωση youth worker, ο οποίος δεν βρίσκεται σε πρόγραμμα κατάρτισης αλλά με τη διάθεση να αλλάξει στρατευμένα τον κόσμο των Νέων σε ευαλωτότητα αποτελεί μία από τις περιπτώσεις που μας ενδιαφέρουν. Ο συγκεκριμένος Νέος εκπαιδεύτηκε ως εθελοντής της Γιορτής, αποτελεί μέλος της Άτυπης Ομάδας Εκπαιδευτικών των Γιορτών Πολυγλωσσίας για την αφύπνιση της κοινότητας στη διαφορετικότητα και την επικοινωνία. Για τον ίδιο η εμπλοκή του, *του δίνει τη δυνατότητα συνάντησης με ανθρώπους που θέλουν να αλλάξουν τον κόσμο μέσω συνεργασίας.*

Κι ο ίδιος, μέλος κοινότητας στο μεταίχμιο μεταξύ ελληνικής και μουσουλμανικής κουλτούρας, δίγλωσσος, με αντιθέσεις και αντιφάσεις ιστορικές και πολιτειακές να κατατρέχουν τις διαδρομές των δύο γλωσσικών κοινοτήτων, θεωρεί ότι *οι Γιορτές Πολυγλωσσίας αναδεικνύουν τον πολιτισμικό πλούτο της Θεσσαλονίκης και μας φέρνουν σε επαφή με διαφορετικούς ανθρώπους και γενικότερα με κοινότητες, για τις οποίες πριν από αυτές δεν γνωρίζαμε ή δεν δίναμε σημασία στην ύπαρξή τους, ενώ ζούσαν ανάμεσά μας. Έτσι, αυτές για εμένα αποτελούν μια γέφυρα ανακάλυψης του εαυτού μας μέσω πραγματικής γνωριμίας με το διπλανό συνάνθρωπο.*

Ο συγκεκριμένος εθελοντής-εκπαιδευτικός και youth worker συμμετείχε σε παιδαγωγικές δραστηριότητες, στρογγυλές τράπεζες, εκδηλώσεις και χορούς. Κάποιες από αυτές τις δραστηριότητες οργανώθηκαν από τον ίδιο και τους/τις συνεργάτες/δες του.

Η συμμετοχή του καθορίζεται από την ανάγκη του *να γνωρίσει ανθρώπους που θέλουν να αλλάξουν τον κόσμο.* Για τον ίδιο, οι Γιορτές Πολυγλωσσίας συντέλεσαν στο *να αλλάξω την οπτική μου σε θέματα Διαπολιτισμικότητας. Είναι η μοναδική εκδήλωση, η οποία προβάλλει τη διαφορετικότητα ως πλούτο στην πράξη. Σε αυτές αν είσαι διαφορετικός, σημαίνει ότι έχεις να δείξεις κάτι στους υπόλοιπους ανθρώπους και όχι να κρύβεσαι πίσω από την ταυτότητά σου, όπως συμβαίνει συνήθως στην καθημερινότητα.*

Ως προς τις δεξιότητες θεωρεί ότι οι Γιορτές καλλιεργούν ολόπλευρα όλες εκείνες τις δεξιότητες που χρειάζονται οι πολίτες σήμερα για να γίνουν πιο ενεργοί και να αλλάξουν την καθημερινότητά τους. Αυτές οι γιορτές αποτελούν ένα ζωντανό βιωματικό εργαστήριο που συνεχίζουν για ημέρες. Είναι ένα κοινωνικό εργαστήριο, ένας τόπος συνειδητοποίησης και καλλιέργειας στάσεων και αξιών δημοκρατίας και τελικά ένας τόπος δράσης που ευαισθητοποιεί πολυαισθητηριακά τους συμμετέχοντες/ουσες. Οι δεξιότητες που αναπτύσσονται αφορούν όλο το προτεινόμενο φάσμα και κυρίως δε, ενσυναίσθηση, συστημική σκέψη, δεξιότητες συμμετοχής, ανάληψης πρωτοβουλιών κ.λπ.

Τα εργαστήρια, τα οποία ανέπτυξε, βασίζονται στην ανάδειξη του γραμματισμού στο δρόμο. Ο ίδιος θεραπεύει για πολλά χρόνια τις ευάλωτες ομάδες των παιδιών εκτός εκπαιδευτικής διαδικασίας, συμμετέχοντας σε προγράμματα γραμματισμού και ένταξης στο σχολικό περιβάλλον. Βασικό του εργαλείο είναι το Κινητό σχολείο της Κοινωνικής Οργάνωσης Υποστήριξης Νέων ΑΡΣΙΣ, το οποίο αποτελεί συγκεκριμένο μεθοδολογικό χάρτη εξοικείωσης των παιδιών με τα γράμματα και τους αριθμούς, καθώς και με ζητήματα υγιεινής και διαπολιτισμικότητας. Το Κινητό σχολείο βασίζεται στη μεταφορά κινητής πλατφόρμας σε επιλεγμένα σημεία της πόλης, σε περιοχές ευάλωτες. Ομάδα κοινωνικών επιστημόνων, ψυχολόγων και εκπαιδευτών επισκέπτεται σταθερά τα σημεία αυτά και ασχολείται με τον εντοπισμό των παιδιών των φαναριών, των Ρομά, που επαιτούν. Στη συνέχεια μέσω εύληπτου υλικού επιχειρείται να ευαισθητοποιηθεί το παιδί στο γραμματισμό με καρτέλες και ειδικά σχεδιασμένα παιχνίδια.

**Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟ
ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ-ΔΡΑΣΗΣ STARCLASSIC.GR ΚΑΙ ΤΟΥ
ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ FM 100.6**

Ως εργαλείο μη τυπικής και άτυπης μάθησης, το ραδιόφωνο αποτελεί εφαλτήριο λόγου, αναστοχασμού, κριτικής παρουσίασης της γλώσσας και του πολιτισμού των πολιτών και των κοινοτήτων. Συσπειρώνει, εκπαιδεύει, προβάλλει, κινητοποιεί, δικτυώνει, μορφώνει και αναδεικνύει τη διαφορετικότητα, τις διαδρομές, τον πολιτισμό και τις γλώσσες των κοινοτήτων.

Η εκπομπή **Γλωσσικές διαδρομές και Συναντήσεις πολιτισμών** αποτέλεσε για 8 χρόνια σημείο συσπείρωσης και εκπαίδευσης για τα μέλη κοινοτήτων που θέλησαν να πάρουν μέρος, να παρουσιάσουν, να προβάλλουν το έργο της κοινότητας τους. Το ραδιόφωνο οργανώνει στρογγυλές τράπεζες, εκπαιδεύει youth workers στις επικοινωνιακές τους δεξιότητες, καθώς και στον τρόπο που θα μπορούν να εκπαιδεύσουν Νέους σε ευαλωτότητα άλλων Κοινωνικών Οργανώσεων, όπως η Οργάνωση της ΑΡΣΙΣ με την οποία συνεργάζεται σε πρόγραμμα ένταξης μέσα από τη δημιουργία πολυγλωσσικής εκπομπής.

Πιο συγκεκριμένα, το ραδιόφωνο οργανώνει σε εβδομαδιαία βάση συναντήσεις εκπαίδευσης με youth workers και ασυνόδευτους ανήλικους έως 18 ετών προκειμένου να μπορούν να παρουσιάσουν τις γλώσσες και τον πολιτισμό τους, το ταξίδι τους, τις διαδικασίες ένταξης τους. Τους εκπαιδεύει στον ελληνόφωνο γραμματισμό και την ελληνοφωνία, καθώς και στον τρόπο επικοινωνίας με άλλες κοινότητες της διασποράς, μεταναστευτικής ροής ή προσφυγικής.

Το μοντέλο εκπαίδευσης των Νέων στις εκπομπές πολυγλωσσίας είναι η επιμόρφωση-αναστοχασμός-δράση. Οι Νέοι καλούνται να διαμορφώσουν ένα πλαίσιο για τον πολιτισμό τους βασισμένο στα σημεία αναφοράς, τα οποία συνθέτουν το πολιτισμικό προφίλ ενός λαού.

Αυτό σημαίνει ότι πέρα από τις μουσικές, τις διατροφικές συνήθειες, την τέχνη και το ιερό ημερολόγιο, οι Νέοι καλούνται να συνειδητοποιήσουν τις παραδόσεις του λαού τους ως πρόταση ευ ζειν, να αξιολογήσουν το ταξίδι τους μέχρι τη χώρα διαμονής τους, να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές με την κοινωνία υποδοχής, να δημιουργήσουν ερωτηματολόγια για τους υπόλοιπους πολίτες μετανάστες και πρόσφυγες αλλά και τον γηγενή πληθυσμό ώστε να ξεκινήσουν μία σχέση μαζί τους,

να αναδείξουν τις διαφορές και τις ομοιότητες στις γλώσσες, να μιλήσουν για τις γλώσσες τους, να αξιοποιήσουν τη σοφία τους, να μας τη μεταδώσουν, να θέσουν ζητήματα που τους απασχολούν.

Κυρίως όμως, καλούνται να δράσουν συνεργατικά και όχι συγκρουσιακά, να αναζητήσουν εκφάνσεις της ιστορίας που ενδεχομένως να είναι πιο αποκαλυπτικές και περισσότερο συναινετικές με τους πληθυσμούς που ιστορικά τα έθνη που εκπροσωπούν έχουν αρνητική στερεοτυπική θέση στο υποσυνείδητό τους.

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΘΕΛΟΝΤΗ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ

Μεταπτυχιακός σπουδαστής, Ιδιωτικός Υπάλληλος σε ξενοδοχειακή επιχείρηση και Δάσκαλος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ο συγκεκριμένος εθελοντής μας έμαθε από την Παιδαγωγική Σχολή Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) για τις Γιορτές Πολυγλωσσίας και θέλησε να συμμετέχει καθώς του άρεσε το γενικότερο κλίμα, οι στόχοι της γιορτής της ίδιας και η ευκαιρία να διευρύνω τις γνώσεις μου ως εκπαιδευτικός αλλά και ως απλός πολίτης.

Για τον ίδιο, οι Γιορτές Πολυγλωσσίας είναι ένας τρόπος να γνωρίσουμε πραγματικά την πλούσια ιστορία της Θεσσαλονίκης, καθώς και άλλων πόλεων, χωρών και γενικότερα πολιτισμών μέσα από τις αφηγήσεις και τα δρώμενα αξιόλογων ανθρώπων που είτε είναι μόνιμοι κάτοικοι, είτε επισκέπτες της Θεσσαλονίκης στην γιορτή της Πολυγλωσσίας. Επιπλέον, είναι μια ευκαιρία να εμπλουτίσουμε τις γνώσεις μας ως εργαζόμενοι και στον εκπαιδευτικό τομέα.

Ο συγκεκριμένος εθελοντής μας συμμετείχε επί 6 συναπτά έτη (2013 έως και 2018). Η συνεισφορά μου είχε να κάνει στο κομμάτι της εν μέρει οργάνωσης, ενημέρωσης και καθοδήγησης των φορέων και του κοινού σχετικά με το πρόγραμμα και τις συνολικές δράσεις της γιορτής.

Θεωρεί ότι σίγουρα με βοήθησε να γνωρίσω καινούρια πράγματα για την πόλη μου. Έκανα καινούριες γνωριμίες με πολύ αξιόλογους και καλλιεργημένους ανθρώπους. Με βοήθησε επίσης να γνωρίσω και να χρησιμοποιήσω κάποιες εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο εργασιακό μου κομμάτι.

Οι δεξιότητες που κυρίαρχα αναπτύσσει συμμετέχοντες σε αυτόν τον τύπο της Γιορτής είναι της γραπτής και προφορικής επικοινωνίας, της κριτικής σκέψης, της συνεργασίας και της αυτό αξιολόγησης.

Τα μαθησιακά μονοπάτια, τα οποία διαπιστώνει διαισθητικά και διαπιστώνει εμπειρικά συμβαίνουν με μια σειρά από δραστηριότητες, όπως οι ιστορίες μέσα από εικόνες που βοηθούν στην ανάπτυξη του γραπτού και του προφορικού λόγου, οι θεατρικές παραστάσεις που καλλιεργούν την συνεργασία σε πλαίσια κοινωνικής αποδοχής και

ισότητας και τέλος οι ασκήσεις φυσικής, εργαστήρια και επιτραπέζια παιχνίδια που βοηθούν στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της αυτοαξιολόγησης.

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑΣ

Καθηγητής Γαλλικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας, ερευνητής μεταπτυχιακών σπουδών σε ζητήματα εκπαιδευτικών και διδακτικών πολιτικών σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα συνδέθηκε με τις Γιορτές Πολυγλωσσίας, τις οποίες επισκέπτεται κάθε χρόνο ανεβαίνοντας από την Αθήνα και συμμετέχοντας με εκπαιδευτικές δράσεις. Θεωρεί κυρίαρχα μετασχηματιστή της σκέψης και της εκπαιδευτικής προσέγγισής του.

Τα εργαστήρια του αφορούν στην Αφύπνιση των εκπαιδευτικών και των μαθητών στον γλωσσικό πλουραλισμό. Εφαρμόζει το πολυγλωσσικό καινοτόμο υλικό Αφύπνιση στις γλώσσες και τους Πολιτισμούς. Η προσέγγιση βασίζεται σε πρότζεκτ και εξοικειώνει τους ενδιαφερόμενους ταυτόχρονα στους ήχους, τα συντάγματα και το λεξιλόγιο περισσότερο από 10 γλωσσών ταυτόχρονα. Εξοικειώνει τους συμμετέχοντες στις ομοιότητες και τις διαφορές των γλωσσών, στις αλληλουχίες των γλωσσών, στη διεπαφή τους, στις ανταλλαγές και τις διαφοροποιήσεις τους. Άφθονο υλικό διαθέτει η επιμόρφωση που παρέχεται από τις Γιορτές Πολυγλωσσίας.

Γενικότερα, όπως ο ίδιος παρατηρεί τόσο γνωστικά όσο και συναισθηματικά κάθε συμμετοχή του ακόμη κι ως απλού επισκέπτη σημαίνει πολλά για εκείνον. Χαρά της γνώσης καθώς και της συνύπαρξης αλλά και της συνεκπαίδευσης μέσα από τις επιμορφώσεις και τις στρογγυλές τράπεζες, τις δραστηριότητες. Θεωρεί πολύ ενδιαφέρον το γεγονός ότι σε κάθε γλωσσικό περίπτερο παρουσιάζεται μία διαφορετική κουλτούρα κι ένας πολιτισμός, ενώ σαν εκπαιδευτικός χαιρέται για τα ερείσματα που δημιουργούνται στα παιδιά.

Ως προς τη συνειδητοποίηση ενός κόσμου αδελφότητας και αποδοχής της ετερότητας. Τέλος, θεωρεί πολύ σημαντικά τα θεατρικά και χορευτικά δρώμενα, τις εικαστικές εκθέσεις αλλά και την προβολή σημαντικών ταινιών σχετικά με εκάστοτε αφιερώματα της Γιορτής. Η φράση που αφιερώνει στη Γιορτή “Μαγική Γιορτή συνύπαρξης των πολιτισμών και της συναδέλφωσης των λαών”.

Στην ερώτησή μας σχετικά με τις προσδοκίες που έχει από τις Γιορτές Πολυγλωσσίας, ο ίδιος απαντάει ότι θα ήθελε να πραγματοποιούνται σε κάθε πόλη,

προκειμένου να έχουν όλοι την ευκαιρία να κατανοήσουν τον πολιτισμό του άλλου. *Άλλωστε, όλοι έχουμε το δικαίωμα στη μαγεία τους.*

Ως συνέπεια των Γιορτών, ο συμμετέχων θεωρεί ότι σε μία τόσο δύσκολη ιστορική συγκυρία όπως αυτή που βιώνουμε τα τελευταία δέκα χρόνια με την οικονομική και προσφυγική κρίση, δίνεται στο κάθε άτομο η ευκαιρία να αναπτύξει δεξιότητες κατανόησης της πολυπλοκότητας του κόσμου, κατανόησης της ετερότητας και της διαφορετικής κουλτούρας.

Νιώθει ο άνθρωπος πλουσιότερος, ικανοποιείται μία εσωτερική του ανάγκη, ενώ συνάμα το εγώ γίνεται εμείς, η εσωτερική υπαρξιακή αναζήτηση συναντάει τη συλλογική μνήμη και το πανανθρώπινο συλλογικό ασυνείδητο.

Για τον ερωτηθέντα, οι δεξιότητες που αναπτύσσονται είναι του τύπου ενσυναίσθηση, αμοιβαία κατανόηση, αλληλεγγύη, ανάπτυξη ενδιαφέροντος για την κουλτούρα και την γλώσσα του πλησίον, συνειδητοποίηση του ανήκειν σε έναν πολύγλωσσο και πολυπολιτισμικό κόσμο. Ο προτεινόμενος πίνακας από τους συντάκτες της έρευνας τον καλύπτει στο ακέραιο.

- **επικοινωνίας ΝΑΙ**
- **κριτικήςσκέψης ΝΑΙ**
- **συνεργασίας ΝΑΙ**
- **διαχείρισης κρίσεων και ΝΑΙ συγκρούσεων**
- **διαπραγμάτευσης ΝΑΙ**
- **εμπύχωσης/συντονισμού ΝΑΙ**
- **αυτοαξιολόγησης ΝΑΙ**
- **ευελιξίαςκαιπροσαρμοστικότητας, ΝΑΙ**
- **άλλες που δεν αναγράφονται (θα μπορούσατε να αναφέρετε ποιες)**

Συνοψίζοντας τα λόγια του, οι παραπάνω δεξιότητες υποστηρίζονται και εμπυχώνονται καθώς οι πολίτες συναντούν πολίτες με διαφορετικό πολιτισμικό και γλωσσικό κεφάλαιο, ενεργοποιείται η επικοινωνία ως δεξιότητα, η διαπραγμάτευση κοινού νοήματος, η ενσυναίσθηση, η συνεργασία, η διαχείριση κρίσεων μέσα από την κατανόηση της ιστορίας του άλλου.

Η συμμετοχή σε δρώμενα τέτοιου τύπου επιτρέπει να αυτοαξιολογήσουμε τις πρακτικές μας, τις δράσεις μας, να συντονιστούμε και να συνεργαστούμε. Για τον ίδιο, η Γιορτή είναι συνύπαρξη.

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Μέλος της ακαδημαϊκής και εκπαιδευτικής κοινότητας, εκπαιδευτικός Γαλλικής Γλώσσας στην πρ/θμια εκπ/ση και διδάσκουσα στο Ελλην. Ανοικτό Πανεπιστήμιο Διδακτική των Ξένων Γλωσσών και Γλωσσική Εκπαίδευση για Πρόσφυγες και Μετανάστες., συμμετέχει στις Γιορτές Πολυγλωσσίας υπό την ιδιότητα του ιδρυτικού μέλους της Παιδαγωγικής ομάδας «Το Σκασιαρχείο».

Θεωρεί ότι η ανταλλαγή ιδεών αλλά και η συνεργασία μεταξύ των φορέων εμπυχώνει τη συνεργατική μάθηση και τη συμπεριληπτική παιδαγωγική. Για την ίδια, οι Γιορτές Πολυγλωσσίας αποτελούν μία πολύ μεγάλη προσπάθεια προκειμένου να έρθουν κοντά οι άνθρωποι, οι γλώσσες και οι πολιτισμοί τους.

Η συμμετοχή του Φορέα της αφορά σε βιωματικά εργαστήρια και ανοιχτές συζητήσεις με εκπαιδευτικούς και πολίτες. Η παιδαγωγική του Frenet αφορά στην ομαδοσυνεργατική μάθηση και το κτίσιμο των κοινών, την ανοιχτή και δημοκρατική διαβούλευση.

Ονειρεύεται την προώθηση μιας πρότασης προς το δημόσιο σχολείο μέσω του ΙΕΠ για επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, εφαρμογή των προτάσεων και ενσωμάτωσής τους στα Προγράμματα Σπουδών.

Της αρέσει που προωθείται η ιδέα της πολυγλωσσίας στην εκπαίδευση, καθώς όλοι εμπλουτίζουμε τις παιδαγωγικές ιδέες και πρακτικές μας, ενώ οι δεξιότητες που αναπτύσσονται αφορούν εκείνες της διαπολιτισμικής επικοινωνίας, της συνεργασίας σε κοινότητες, του κριτικού αναστοχασμού, της αναγνώρισης των διαφορετικών ταυτοτήτων και αναγκών των μαθητών.

Τέλος, η ίδια θεωρεί ότι οι παραπάνω δεξιότητες αναπτύσσονται με τα εργαστήρια, την ανταλλαγή ιδεών, την ανατροφοδότηση, την αλληλοενδυνάμωση.

Σχολιάζοντας τη συνεργασία των Γιορτών Πολυγλωσσίας με την Ακαδημαϊκή Κοινότητα, η δημιουργία ανοιχτών συζητήσεων ως πρόταση του Μοντέλου μας, δηλαδή ο εκδημοκρατισμός της γνώσης σε επίπεδο δήμου, συντελεί στην απλούστευση των σχέσεων μεταξύ των επιστημόνων και των πολιτών. Οι Γιορτές Πολυγλωσσίας τονίζουν και διατηρούν στο ακέραιο την ανάγκη για μία από τη βάση εκπαίδευση των πολιτών με εργαλεία μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης. Εμπυχώνει ανοιχτές

συζητήσεις με την ανάδειξη του όρου στρογγυλό τραπέζι, ενώ προτείνει από τους ακαδημαϊκούς εταίρους τη μετάδοση γνώσεων υπό το φως της ανταλλαγής και της αλληλοσυμπλήρωσης με τους πολίτες και σε ισότιμη βάση.

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΝΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ: Η ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΜΙΑΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ.

Η περίπτωση της Ν. Μ. αφορά στη συμμετοχή οικογενειών της Γεωργιανής κοινότητας. Πρόκειται για κοινότητα με μακριά ιστορία στην ένταξη και με οργανωμένο πολιτισμικό κεφάλαιο προς ανάδειξη. Ο τόπος καταγωγής της κοινότητας είναι ήδη, πολυπολιτισμικός. Αυτό την κάνει να θέλει να μοιραστεί τον δικό της πολιτισμό και τις παραδόσεις της. Καθώς η κόρη της μεγάλωσε εντός της Γιορτής, ομολογεί ότι βιώνει τη Γιορτή ως μία γιορτή των φίλων, του κόσμου, της πολυπολιτισμικότητας. Άλλωστε, η κόρη της επηρρέαστηκε όπως λέει και η ίδια, σε βαθμό να ανασχεδιάσει τις σπουδές της σύμφωνα με τις Εκπαιδευτικές και Κοινωνικές Πολιτικές των Γιορτών Πολυγλωσσίας.

Όλοι μαζί σαν μία αγκαλιά, μαθαίνουμε για τον διπλανό μας πράγματα που άλλωτε να μην ξέραμε ποτέ! Ερχόμαστε όλοι ένα βήμα πιο κοντά μέσω δράσεων και εργαστηρίων και καθημερινά, όσο διαρκούν οι γιορτές, θυμόμαστε πόσο όμορφος είναι ο κόσμος γύρω μας και όσοι τον απαρτίζουν.

Η Γεωργιανή κοινότητα συμμετέχει με εικαστικά εργαστήρια, περίπτερα γλωσσών, κουζίνα της γεωργιανής παράδοσης, Καφέ πολυγλωσσίας, χορούς και προβολές, παρουσιάσεις βιβλίων.

Προσδοκά να έρθει σε επαφή με όσους περισσότερους ανθρώπους μπορεί από πολλές χώρες ώστε να μάθει από εκείνους αλλά και εκείνοι από αυτήν. Επιπλέον το όραμά της είναι να αποκτήσει περισσότερους φίλους, να γίνει πιο επικοινωνιακή.

Εντέλει, οι δεξιότητες που κατά τη γνώμη της αναπτύσσονται είναι η επικοινωνία, η ανεκτικότητα, το ομαδικό πνεύμα και η προσαρμοστικότητα, η διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων, η διαπραγμάτευση, η εμπύχωση/συντονισμός, η συνεργασία.

Η Ν. Μ. καταλήγει ότι οι παραπάνω δεξιότητες αναπτύσσονται με τη συλλογική προσπάθεια, την επικοινωνία για την διεκπεραίωση ενός πρότζεκτ. *Μέρα με τη μέρα, ένα βήμα τη φορά, ο καθένας μας βγαίνει κερδισμένος.*

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ PROJECTS

Προετοιμασία, προβολή και παρουσίαση διαπολιτισμικών projects και η περίπτωση των σχολικών συμμετοχών. Μία τέτοια περίπτωση είναι τα διαπολιτισμικά σχολεία της πόλης, τα καινοτόμα στο πρόγραμμά τους σχολεία, τα σχολεία με υψηλό ποσοστό μαθητών Ρομά, τα ειδικά σχολεία.

Η ετήσια προετοιμασία των σχολείων προκειμένου να παρουσιάσουν διαπολιτισμικές δράσεις αλλά και δράσεις βιωματικού χαρακτήρα αναδεικνύονται κατά τη διάρκεια του προγράμματός μας. Τεκμηριωμένα projects, δηλ. αναπτυγμένα βάση του μοντέλου ενός Σχεδίου δράσης αναδεικνύουν καινοτομίες και ανοίγματα της σχολικής τάξης στην κοινότητα, τον δήμο, τον κόσμο.

Θεματικές όπως θεατρικά δρώμενα, σατυρικά στιγμιότυπα πολιτισμών και τοπικών παραδόσεων, συνεντεύξεις και ανάλυση των δεδομένων, παρουσίαση, μαγειρικές, δημιουργία ταινιών, στρογγυλές συζητήσεις των μαθητών, δημιουργία και ανάδειξη πολυγλωσσικών εφημερίδων, εικαστικές εκθέσεις, παραδοσιακά παιχνίδια, πολυγλωσσικές αφηγήσεις, μουσικές δράσεις, εναλλακτικές προτάσεις για την κοινωνία, κατασκευές, ιστορίες και παραμύθια που εντοπίστηκαν, κατεγράφησαν, παρουσιάστηκαν, έρευνες κοινωνικού και επιστημονικού χαρακτήρα για την ανθεκτικότητα της πόλης. Παρουσιάσεις παιδαγωγικών υλικών στους γονείς τόσο από το σχολείο όσο και από την ερευνητική ομάδα του Έργου.

Οι μαθητές εξοικειώνονται με τα εργαλεία μη τυπικής και άτυπης μάθησης όπως το κινητό σχολείο, ενώ γνωρίζουν και εμπεδώνουν ταυτότητες ανθρώπων από μέρη περισσότερο απομακρυσμένα από τον τόπο τους, όπως οι άνθρωποι της Αφρικής, της Αρμενίας, της Τουρκίας, της Ινδίας, της Ρωσίας, της Κίνας.

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Στο πλαίσιο της ερευνητικής μας συνεργασίας, το Πανεπιστήμιο Pompeu Fabra οργάνωσε και πραγματοποίησε συλλογή δεδομένων από Κοινωνικές Οργανώσεις και Φορείς, οι οποίοι ειδικεύονται στην οργάνωση κοινωνικών δράσεων με ομάδα στόχου τη νεολαία και με έμφαση τους νέους σε ευαλωτότητα. Στη διερεύνηση του τρόπου, της συμμετοχής, των πνευματικών προϊόντων, των μονοπατιών μάθησης, καθώς και των δεξιοτήτων και στάσεων που μπορούν να προκύψουν από συναφείς εκδηλώσεις, οργανώθηκε και πραγματοποιήθηκε ένα ερωτηματολόγιο ως εργαλείο συλλογής άμεσων και σκοπίμως απλών ερωτήσεων και προκειμένου να αποτυπωθούν και να περιγραφούν τα συγκεκριμένα Φεστιβάλ Νεολαίας.

Το ερωτηματολόγιο αφορά σε:

- 1) πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένα κοινωνικά δρώμενα,
- 2) πληροφορίες σχετικά με τις ομάδες στόχου,
- 3) πληροφορίες σχετικά με τα διαπιστωμένα οφέλη από τη συμμετοχή των νέων στις συγκεκριμένες δράσεις, καθώς και ευρύτερα της κοινότητας.

Οι Κοινωνικές Οργανώσεις και οι Φορείς που έλαβαν μέρος στην έρευνα των Ισπανών ερευνητών διοργανώνουν κυρίως, δημόσια δρώμενα τύπου Φεστιβάλ Νεολαίας με στόχους την ευαισθητοποίηση της Νεολαίας σε κοινωνικές κρίσεις, σε ζητήματα ανθεκτικότητας της κοινότητας.

Ειδικότερα, τα ζητήματα που τίθενται αφορούν στο φύλο, την ένταξη, τον ρατσισμό, τη διαχείριση του Covid 19, το αλκοόλ και τις ουσίες, την εικόνα του εαυτού και της αυτοεκτίμησης, τη ψυχική υγεία, την εκπαίδευση και τις σπουδές.

Σημαντικά καλή πρακτική αποτελεί, κατά τη γνώμη μας, η ταυτότητα του συμμετέχοντα ως συνδιοργανωτή. Τούτο σημαίνει ότι οι νέοι καλούνται να συνδιοργανώσουν μεγάλες εκδηλώσεις και άρα, να αντιληφθούν βαθύτερα το μοντέλο

των κοινωνικών εκδηλώσεων, να συσχετιστούν, να δικτυωθούν μέσω των Νέων Τεχνολογιών.

Συμμετοχή λοιπόν, σε blogs, σε κοινωνικά δίκτυα, σε εφημερίδες, στο ραδιόφωνο, στο σχολείο, σε μέσα, τα οποία θεωρούμε εξαιρετικά εργαλεία κοινωνικής και μη τυπικής και άτυπης μόρφωσης.

Θεωρούμε ότι το μοντέλο των Γιορτών Πολυγλωσσίας του Δήμου Θεσσαλονίκης παρουσιάζει κοινά σημεία, τόσο στον τρόπο με τον οποίο τίθεται η εκπαίδευση των εθελοντών, των συμμετεχόντων, όσο και στο γεγονός ότι προηγείται μία κοινή διαβούλευση των πολιτών και των νέων, παράγονται πνευματικά προϊόντα (εκπομπές, παρουσιάσεις, στρογγυλές τράπεζες, βίντεο και κινηματογράφος, εργαστήρια και εκπαιδεύσεις), αυτοαξιολογούνται οι ενεργούντες των δράσεων.

Επιπλέον, ο εθελοντικός χαρακτήρας της συμμετοχής των πολιτών, ο οποίος τονίζεται στις Γιορτές Πολυγλωσσίας, αντιστοιχεί στη στρατηγική ήπιας και μη τυπικής εκπαίδευσης, η οποία χαρακτηρίζει τα Φεστιβάλ Νεολαίας της Ισπανίας με την εμπλοκή σε ρόλο συνδιοργανωτή του νέου ανθρώπου στον θεσμό.

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΕΩΝ ALTRAVEU (FESTIVAL JOVE ALTRAVEU)

Το project Altraveu¹⁸ στοχεύει στο να αποτελέσει σημείο συνάντησης για τους Νέους του El Prat, δήμου κοντά στη Βαρκελώνη. Προέρχεται από μία συνεργασία του δήμου με τη Νεολαία της πόλης. Αυτή η διαδικασία καταλήγει σε ψυχαγωγικού χαρακτήρα εκδήλωση διοργανωμένη από νέους. Πρόκειται για έναν θεσμό, όπου οι νέοι της πόλης συναντώνται προκειμένου να μοιραστούν έργα και ιδέες. Περιλαμβάνει εργαστήρια με χώρους προβληματισμού, εκθέσεις χορού και αθλητισμού, δραστηριότητες νεολαίας και μουσική.

Λόγω του Covid-19, η έκδοση Altraveu 2020 πραγματοποιήθηκε, όπως άλλωστε, και οι Γιορτές Πολυγλωσσίας του Δήμου Θεσσαλονίκης, διαδικτυακά.

¹⁸ festivalaltaveu.cat

Απαντήσεις νέων στην ερώτηση «Τι είναι το Altraveu για εσάς;» κοινοποιήθηκαν στο instagram του @jovesprat. Για να διευκολυνθεί η επικοινωνία και η λήψη αποφάσεων, δημιουργήθηκε μία ομάδα WhatsApp. Αυτό είναι συνεπές, ως προς την εμπύχωση της Νεολαίας για επαφή και δικτυωση.

Οι στόχοι του εγχειρήματος αφορούν όπως και στις Γιορτές Πολυγλωσσίας μία σειρά από διακυβεύματα συνεργατικής και μαθησιακής κουλτούρας.

Ξεχωρίζουν:

- Η δημιουργία συμμετοχικής κουλτούρας,

Η προώθηση συνεργατικών διαδικασιών μεταξύ των νέων, χρήσιμων τόσο ως εμπειρία, όσο και ως ενθάρρυνση στο να παίρνουν πρωτοβουλίες.

- Η συνυπευθυνότητα στη διοργάνωση εκδηλώσεων και η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των νέων και των τοπικών αρχών

- Η ενθάρρυνση της συμμετοχικότητας και ο ακτιβισμός των νέων

- Η προώθηση της δικτύωσης μεταξύ των Οργανώσεων Νεολαίας

- Η διατήρηση της επαφής με τους Νέους

- Η δημιουργία ενός πλαισίου αναφοράς για τους Νέους, όπως αυτό του Joves.Prat

- Η δυνατότητα μιας θετικής και υγιεινής επιλογής για τον ελεύθερο χρόνο των Νέων

- Η δυνατότητα ψυχαγωγικών δράσεων για τους Νέους

- Η ανταπόκριση στα διαφορετικά ενδιαφέροντα των Νέων

• Η ανάδειξη των δράσεων των Νέων καθώς και των θεμάτων που άπτονται των ενδιαφερόντων τους στο κ El Prat de Llobregat, τόσο των ανθρώπων που ανήκουν σε Οργανισμούς όσο και αυτών που ανήκουν σε άτυπες ομάδες

- Η ανάγκη για μία θετική εικόνα των Νέων

- Η εμπύχωση των πρωτοβουλιών γενικότερα στη Νεολαία

Το αποτέλεσμα φαίνεται να είναι θετικό, καθώς σε ανοιχτές διερευνητικού χαρακτήρα συζητήσεις, τα μέλη του Φεστιβάλ θεωρούν το φεστιβάλ AltraVeu ως χώρο αναψυχής και ψυχαγωγίας, ικανός να τους προσφέρει ευκαιρίες ώστε να μοιραστούν τις ανησυχίες τους, εξελισσόμενοι οι ίδιοι, με τρόπο ελεύθερο και σε περιβάλλον εορταστικό.

Όσον αφορά στο ρόλο-ταυτότητα των Νέων, οι Νέοι συμμετέχουν και εκπαιδεύονται στο *συνδιοργανώνω ή οργανώνω από κοινού, συνεργάζομαι, συντελώ στα κοινά*.

Αναλυτικότερα, θα λέγαμε ότι οι νέοι συμβάλλουν:

- στον σχεδιασμό, την οργάνωση και την ανάπτυξη του Φεστιβάλ, το οποίο θεωρούν ότι προσδίδει ορατότητα στις Οργανώσεις Νεολαίας.
- με τις προτάσεις που υποβλήθηκαν, οι Νέοι συνέβαλαν ενεργά στην υλοποίηση δραστηριοτήτων στο Φεστιβάλ, συμπεριλαμβανομένων εκθέσεων, συναυλιών και εργαστηρίων. Ισχυρός ο αντίκτυπος των παραπάνω, αφού οι αριθμοί είναι ομιλητικοί: 17.667 άτομα παρακολούθησαν τα προγράμματα στα κοινωνικά δίκτυα.

Τα θέματα που εμφανίζονται είναι κατά προτεραιότητα ζητήματα φεμινισμού, ρατσισμού, πολυπολιτισμικότητας, ναρκωτικών, ανισοτήτων. Πρόκειται για κοινωνικά ζητήματα, ικανά να απειλήσουν την ανθεκτικότητα της πόλης, της κοινωνίας και συνεπώς χρήζουν άμεσης θεραπείας.

Είναι εξαιρετικά σημαντικό ότι οι ωφελούμενοι είναι σε μεγάλο ποσοστό ευάλωτοι νέοι από τα κοινωνικά προγράμματα του δήμου, οι οποίοι συμμετείχαν τόσο στην ομάδα πραγματοποίησης, όσο και στην υποβολή προτάσεων ως συμμετέχοντες.

- Κυρίως νέοι από Οργανώσεις Νεολαίας, οι οποίοι ενδιαφέρονται για δραστηριότητες τέχνης και αθλητισμού, καλύπτοντας ηλικιακά εύρος από 12 έως 22 ετών, με δίκαιη ισορροπία μεταξύ των φύλων.

Το 1/3 των συμμετεχόντων προέρχονται από διαφορετικές εθνοτικές ομάδες και καταγωγές, κυρίως ταξιδιώτες και Βόρειους Αφρικανούς.

Σχετικά με την επιτυχία του εγχειρήματος και τα μαθησιακά μονοπάτια που ενδεχομένως να εντοπίζονται, η αυξημένη συμμετοχή των νέων, η εκπαίδευσή τους σε εργαλεία μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, η πρόσληψή τους ως προσωπικό της οργάνωσης του Φεστιβάλ, ο συνδιοργανωτικός χαρακτήρας στη βάση του θεσμού, η ενίσχυση των κοινών μέσω της ανοιχτής διαβούλευσης και του αναστοχασμού της Νεολαίας στο τέλος της κάθε περιόδου, καθώς και ο τύπος των πνευματικών

παράγωγων των συμμετεχόντων (Web, Κοινωνικά δίκτυα, τοπικός τύπος και περιοδικά, άμεση διαβούλευση νέων), αποτελούν ίχνη μαθησιακών μονοπατιών, ενώ απόλυτα ταυτίζονται με τους κοινωνικούς άξονες των Γιορτών Πολυγλωσσίας του Δήμου Θεσσαλονίκης¹⁹.

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ TELEDUCA

Ο Φορέας αποτελείται από διεπιστημονική ομάδα επαγγελματιών, ειδικών στην Εκπαίδευση της Επικοινωνίας. Οι ίδιοι και οι ομάδες τους προωθούν την ουσιαστική μάθηση, συνδυάζοντας οπτικοακουστικά, ακουστικά, προφορικά και γραπτά δεδομένα. Η κοινωνικο-εκπαιδευτική τους προσέγγιση βασίζεται στις κοινότητες των μαθητών και στις υπάρχουσες γνώσεις και δεξιότητες μέσα στους Νέους.

Το ενδιαφέρον μας εστιάζεται σε ένα από τα εργαστήρια του Φορέα, με τίτλο *Escoleta de Cinema*, το οποίο διοργανώνει δύο κύκλους εργαστηρίων για παιδιά και νεαρούς δημοσιογράφους με στόχο τη δημιουργία ταινιών και με έδρα τη Βαρκελώνη.

Ένα από αυτά διοργανώθηκε σε συνεργασία με το Κοινοτικό Φεστιβάλ Τεχνών στην Καταλονία (FACCC) και με ομάδα Νεολαίας τους νεαρούς μετανάστες από τη γειτονιά Sant Andreu, γειτονιά στην περιφερειακή περιοχή της Βαρκελώνης. Το εργαστήριο λειτουργεί για τον πολιτισμό και τον τοπικό πολιτισμό, τον πολιτισμό της γειτονιάς.

Το 2ο εργαστήριο πραγματοποιήθηκε σε άλλη περιφερειακή γειτονιά με υψηλό πληθυσμό μεταναστών και νέων δεύτερης γενιάς μεταναστών. Το συγκεκριμένο εργαστήριο απευθυνόταν σε νέους από την δευτεροβάθμια εκπαίδευση και με θέματα που επέλεξαν οι ίδιοι, ως συμμετέχοντες του προγράμματος. Και πάλι κοινωνικά θέματα με κριτικό και αναστοχαστικό χαρακτήρα, όπως *η κατανάλωση αλκοόλ, οι ρόλοι των φύλων στη μουσική και ο αθλητισμός, η μόδα ως κοινωνικοποιητικός παράγοντας, το κοινωνικό όραμα στην εφηβεία και στην ενηλικίωση*.

19 Παραδειγματικά αναφέρουμε κάποια προϊόντα:

Joves.prat Web: <https://www.elprat.cat/persones/jovesprat/festival-jove-altraveu>

Informative meeting: <https://www.elprat.cat/actualitat/noticies/primera-trobada-informativa-participar-al-8e-festival-jove-altraveu>

<https://www.instagram.com/stories/highlights/17863773229822136/?hl=es>

Διαβάζουμε στα προγράμματα των εκδηλώσεων, πρωτοβουλίες και τρόπους οργάνωσης με έμφαση στην κοινότητα, στο περιβάλλον. Η μεθοδολογία ανακύπτει από την ανάγνωση, ήδη, του προγράμματος:

- Δημιουργία μίας έκθεσης, ενός σύντομου ντοκιμαντέρ, μιας ενημερωτικής ημερίδας. Η όλη διαδικασία επικεντρώνεται στην έρευνα και τη γνώση του περιβάλλοντος, των αναγκών της κοινότητας καθώς και των συμφερόντων της ομάδας.

- Δημιουργία δυνατότητας στα παιδιά και τους νέους προκειμένου να προβληματιστούν πάνω σε θέματα που τους ενδιαφέρουν και τα οποία φαίνεται να σχετίζονται με το περιβάλλον τους μέσω συμμετοχικών οπτικοακουστικών τεχνικών.

- Δυνατότητα ελεύθερης έκφρασης των νέων, συνθήκες ευνοϊκές στο να εκφραστούν, να αλληλεπιδράσουν μεταξύ τους, να βελτιώσουν τη συναισθηματική τους νοημοσύνη και να ανακαλύψουν ξανά το περιβάλλον στο οποίο ανήκουν. Το εργαστήριο βασίζεται σε ερευνητικά στοιχεία και σε συνεργατικές και συνεργατικές τεχνικές μάθησης.

- Διασύνδεση της Νεολαίας με εκδηλώσεις στην περιοχή, συγκεκριμένη έρευνα ή σημαντικά νέα από τους συμμετέχοντες και την κοινότητα από όπου και οι νέοι προέρχονται. Πρόκειται για μία συνθήκη ευνοϊκή στην ενημέρωση σημαντικών ειδήσεων, ανοιχτή στο μοίρασμα των νέων της άλλης τους «πραγματικότητας», όπως αυτή προκύπτει μέσα τους και από την εμπειρία και τις αναζητήσεις τους.

Σφυρηλάτηση της αντικειμενικότητας στη γνώμη και εμπύχωση της υπευθυνότητας ως προς τη διαμόρφωση προσωπικής άποψης και τον κριτικό χειρισμό των μέσων ενημέρωσης.

Ο ρόλος των νέων στη συγκεκριμένη δράση είναι ο σχεδιασμός και η παραγωγή ταινιών. Οι θεματικές αφορούν σε: *Διακρίσεις λόγω φύλου, ναρκωτικά και αλκοόλ, μόδα, σεξουαλικότητα, ρατσισμό, πολυπολιτισμικότητα, απόψεις ενηλίκων για τους εφήβους.*

Πρόκειται για θεματικές που η Νεολαία προτείνει, συζητάει, διερευνά, σκέπτεται και συζητάει με τους πολίτες της τοπικής κοινωνίας, της γειτονιάς, με Κοινωνικές Οργανώσεις. Απόδειξη αποτελούν οι κινηματογραφικές ιστορίες πάνω στις οποίες βασίζονται.

Η παραπάνω διαδικασία είναι ενδεικτική για την έμμεση ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των Νέων σε κοινωνικά ζητήματα, αλλά και για τον αναστοχαστικό χαρακτήρα της διαδικασίας, γεγονός που βοηθάει και εμπυχώνει την κοινωνική συνοχή

και άρα την ανθεκτικότητα των ομάδων. Τα πνευματικά προϊόντα αφορούν στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης καθώς και την παραγωγή οπτικοακουστικού υλικού.

Ένα ακόμη εργαστήριο αυτής της Οργάνωσης βασίζεται θα λέγαμε, στην ενσωμάτωση *εκπαιδευτικών μεθοδολογιών, συστημικής παιδαγωγικής και συνεργατικής μάθησης*. Πρόκειται για το Εργαστήριο Cinema with a child's eyes, του οποίου οι παραινέσεις οργανώνουν και το ίδιο το πρόγραμμα:

Ενθαρρύνετε τα παιδιά και τους εφήβους να ανακαλύψουν τον εαυτό τους και να αναπτύξουν δεξιότητες επικοινωνίας στο εσωτερικό μιας ομάδας.

- Ενθαρρύνετε τη συνεργασία μεταξύ της τοπικής κοινότητας και του πολιτισμικού και εκπαιδευτικού πεδίου της τοπικής κοινωνίας.
- Επιχειρήστε την προώθηση της καλής χρήσης του δημόσιου χώρου και της υποδομής που διαθέτει για την ενίσχυση της αίσθησης του ανήκειν.
- Επιχειρήστε την προβολή και προώθηση κοινωνικών αξιών, όπως η δημιουργικότητα, η βιωσιμότητα, η ποικιλομορφία και το φύλο.

Βασική στρατηγική του εγχειρήματος αποτελεί η δικτύωση των σχολείων όπως άλλωστε, και των Γιορτών Πολυγλωσσίας του Δήμου Θεσσαλονίκης. Δίνεται έμφαση στην αναζωογόνηση των νέων εφήβων καθώς και στη δημιουργικότητά τους.

Μικτές ομάδες διαφορετικής εθνικής καταγωγής, οι νέοι που συμμετέχουν σχεδιάζουν και περνούν στην παραγωγή ταινιών.

Η αυτοαξιολόγηση ως κριτικός στοχασμός βρίσκεται στην καρδιά των δράσεων μέσα από επάλληλες συνεντεύξεις τόσο μεταξύ των συμμετεχόντων, όσο και μεταξύ των μαθητών και των εκπαιδευτικών.

Και πάλι, οι θεματικές αφορούν σε κοινωνικά ζητήματα όπως *διακρίσεις φύλου, ναρκωτικά και αλκοόλ, μόδα, σεξουαλικότητα, ρατσισμός, πολυπολιτισμικότητα, απόψεις ενηλίκων για τους εφήβους*, ενώ τα παράγωγα αφορούν για άλλη μία φορά, τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, καθώς και την παραγωγή οπτικοακουστικού υλικού.

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ RBLS FESTIVAL TEATRE JOVE

Το RBLS FESTIVAL TEATRE JOVE²⁰ αποτελεί μία Φιλανθρωπική Οργάνωση, με έδρα στη Βαρκελώνη και στόχο την προώθηση του πολιτισμού στην

²⁰ www.rbls.cat

κοινωνία μέσω Φεστιβάλ, παραστάσεων, σεμιναρίων και εκθέσεων. Η κύρια εκδήλωση είναι το φεστιβάλ θεάτρου RBLS για Νέους.

Πιο συγκεκριμένα διαβάζουμε:

Πανόραμα θεατρικής καλλιτεχνίας, το RBLS πραγματοποιείται στη Βαρκελώνη. Στόχος του η ευαισθητοποίηση των νέων 13 έως 20 ετών στη θεατρική αγωγή. Το φεστιβάλ παραγγραμματίζει γιορτές, εναλλακτικού χαρακτήρα δράσεις, συναντήσεις με πολύ γνωστούς ηθοποιούς. Αντιπροσωπεύει μάλλον, ένα πρωτοποριακό γεγονός, καθώς εστιάζει αποκλειστικά στους εφήβους. Η μορφή και οι συμμετοχικές δραστηριότητες του προγράμματός του φαίνεται να συμβάλλουν στον κοινωνικό του χαρακτήρα, στη δικτύωση καθώς και στην ενίσχυση της Νεολαίας στην αίσθηση του ανήκειν. Στοχεύει επίσης, στην ενθάρρυνση των νέων ευπαθών ομάδων, την προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη και τη συμμετοχή τους στον πολιτισμό και το θέατρο.

Επιγραμματικά θα λέγαμε ότι οι στόχοι του είναι:

- μετάδοση στους νέους του πάθους και της αγάπης για το θέατρο
- καινοτόμες παραγωγές βασισμένες και εμπνεόμενες από τα ενδιαφέροντα και τις ανησυχίες των νέων
- εκπαίδευση των νέων στη συνδιοργάνωση και εμπύχωση του ηγέτη της ομάδας
- ενθάρρυνση των νέων να αποκτήσουν την εμπειρία και το βίωμα των τεχνών του θεάματος.
- ανάπτυξη των δεξιοτήτων επικοινωνίας, της δημιουργικότητας και της επίλυσης προβλημάτων από τους νέους.

Ο ρόλος των νέων δεν εξαντλείται στην απλή συμμετοχή τους. Η Νεολαία που συμμετέχει, αποκτά εμπειρία στον καλλιτεχνικό σχεδιασμό καθώς και στην προβολή προώθηση/μάρκετινγκ καλλιτεχνικών προϊόντων. Ας αναφέρουμε ενδεικτικά ότι οι συγκεκριμένοι συμμετέχοντες έχουν τη δυνατότητα να σχεδιάσουν και να αναπτύξουν προγράμματα προβολής και επικοινωνίας μέσω Κοινωνικών Δικτύων. Έχουν επίσης πρόσβαση σε παραστάσεις (εντός και εκτός του Φεστιβάλ), επαφή με επαγγελματίες ερμηνευτές, συμμετοχή σε castings, συμμετοχές σε διαφημίσεις και άλλες

δραστηριότητες που τους επιτρέπουν να προβάλλουν τις καλλιτεχνικές τους εμπειρίες. Περιστασιακά δε, αμείβονται ως εργαζόμενοι.

Τα συγκεκριμένα projects του δήμου επιτρέπουν τη συμμετοχή Νέων από μειονεκτούσες ομάδες, οδηγώντας επί της ουσίας, σε μία συνεργασία τους με τους επαγγελματίες καλλιτέχνες αφού πρόκειται για την παραγωγή μιας παράστασης, η οποία θα παρουσιαστεί στο Φεστιβάλ.

Θεωρούμε ότι η θεατρική πράξη είναι σημαντική, καθώς ως διαδικασία προκαλεί τον αναστοχασμό, εξαντλεί τη σχέση με το κοινό. Ο συμμετέχων ανοίγει τον εαυτό του, εκτίθεται, δημιουργεί μία σχέση με το κοινό. Οι θεματικές των εργαστηρίων αφορούν για άλλη μία φορά στις *δακρίσεις φύλου, τον ρατσισμό και την πολυπολιτισμικότητα, την εικόνα του σώματος, τη σεξουαλικότητα, την παιδεία στα μέσα ενημέρωσης*.

Εκτιμώντας το όλο εγχείρημα, θα λέγαμε πως κοινός τόπος των μαθησιακών μονοπατιών στο μοντέλο SLYMS αποτελεί η συμμετοχή των νέων ευάλωτων συνθηκών. Οι δεξιότητες που φαίνεται να αναπτύσσονται, παραμένουν όπως σκιαγραφήσαμε και σε προηγούμενες εργασίες μας στη συμμετοχικότητα, στη μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση μέσω των κοινών του δήμου, στην από τη βάση εκπαίδευση, στη σχέση νέου, πολιτειότητας και εκπαίδευσης, στην ανθεκτικότητα της πόλης, στη συμπερίληψη και την ένταξη των νέων (NEETS). Και πάλι το μοντέλο SLYMS αναδεικνύει τον ολιστικό και συμπεριληπτικό του χαρακτήρα.

Στην παραπάνω περίπτωση, η παραγωγή υλικού αφορά στα Κοινωνικά Δίκτυα και χαρακτηρίζεται από τον αφηγηματικό ρόλο, την αλληλεπίδραση εντός της ομάδας, τη σχέση εαυτού και κοινού.

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ RETEENA AUDIOVISUAL

Ολοκληρώνουμε την περιήγησή μας σε συγκεκριμένη μελέτη περιπτώσεων της Ισπανίας διερευνώντας τις δράσεις του Φορέα Reteena Audiovisual²¹.

²¹ www.reteena.com

Πρόκειται για πολιτιστικό Οργανισμό με έδρα τη Βαρκελώνη. Ιδρύθηκε από τη Μαρία Καστέλβι και την Κλαούντια Μερά, απόφοιτες από το οπτικοακουστικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Pompeu Fabra.

Το Reteena ως οπτικοακουστικό Φεστιβάλ στοχεύει στη Νεολαία. Το βασικό του σκεπτικό εμπνέεται από την ανάπτυξη δεξιοτήτων. Ως πρόγραμμα μάλλον, ενδιαφέρεται για την «εντρύφηση σε υπηρεσίες», συνδυάζοντας την τυπική εκπαίδευση με τη μάθηση και με τρόπο προσανατολισμένο προς τις διάφορες υπηρεσίες. Διοργανώνεται από νέους, απευθύνεται σε νέους, κυρίως ηλικίας από 13 έως 19 ετών.

Η εθελοντική συμμετοχή στην ομάδα της Reteena επιτρέπει στη Νεολαία να εκφράσει τη φωνή της, έχοντας μια πρώτη επαφή με την οπτικοακουστική βιομηχανία. Περιλαμβάνει masterclasses, συζητήσεις πάνελ, εργαστήρια, προβολές ταινιών και φόρουμ ταινιών μεταξύ άλλων δραστηριοτήτων. Διερευνά οπτικοακουστικά προϊόντα μέσα από μία ευρεία οπτική γωνία, συμπεριλαμβανομένων ταινιών, τηλεόρασης, φωτογραφιών, ραδιοφώνου και mangas.

Αναλυτικότερα, κάποιιοι από τους στόχους του προγράμματος:

- Να προσελκύει νέους ανθρώπους με κριτική αντίληψη για τα πνευματικά προϊόντα του οπτικοακουστικού πολιτισμού
- Να προσφέρει τη δυνατότητα στους νέους να κατανοήσουν τη δημιουργική διαδικασία στην οπτικοακουστική παραγωγή
- Να συντελέσει στην ενδυνάμωση των νέων
- Να εδραιώσει και να προωθήσει ένα ρεπερτόριο δημοκρατικών αξιών μέσω οπτικοακουστικών μεθοδολογιών

Ο ρόλος των νέων παραμένει και πάλι συνοργανωτικός αφού 10 νέοι προσλαμβάνονται κάθε χρόνο μέσω ανοιχτής πρόσκλησης ενδιαφέροντος, με στόχο την εμπλοκή τους στη διοργάνωση του Φεστιβάλ, συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος δράσεων, της επιλογής ταινιών και ταινιών μικρού μήκους, της οργάνωσης των εργαστηρίων, συζητήσεων σε πάνελ και σχεδίου επικοινωνίας/διάδοσης.

Σημειώνουμε ότι οι διοργανωτές απευθύνονται κυρίως σε νέους, με ενδιαφέρον για την τοπική αγορά καθώς και σε νέους δίχως πρότερη εμπειρία σε Φεστιβάλ και με κινηματογραφικό και οπτικοακουστικό περιεχόμενο.

Οι θεματικές καλύπτουν κοινωνικά ζητήματα γύρω από τα κοινωνικά μέσα, τα

βιντεοπαιχνίδια, τα παραδοσιακά μέσα επικοινωνίας, τη σεξουαλικότητα, τη φιλία, την ανάπτυξη γενικότερα, ενώ τα πνευματικά παράγωγα αφορούν σε οπτικοακουστικό υλικό.²²

²² Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να επισκεφθεί τις εν λόγω σελίδες στη σελίδα του Προγράμματος SLYMS.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Ολοκληρώνοντας την περιεκτική περιήγησή μας στον κόσμο των δημόσιων εκδηλώσεων με χαρακτήρα κοινωνικής και συμπεριληπτικής πολιτικής και στην κατεύθυνση μίας περισσότερο ανθεκτικής κοινωνίας, επιχειρήσαμε να εντοπίσουμε, να επιλέξουμε και να αξιολογήσουμε τη δυναμική αυτών των εγχειρημάτων. Ξεκινώντας από τις Γιορτές Πολυγλωσσίας βάση των οποίων κτίστηκε το πρόγραμμα SLYMS σε μία πόλη μετακινήσεων, μεταβάσεων, ιδιαίτερα πολυπολιτισμική και με χαρακτήρα συμπεριληπτικό, τη Θεσσαλονίκη, δώσαμε μία εικόνα αντίστοιχων εγχειρημάτων στην Ισπανία, χώρα επίσης, μεταβάσεων και προσφυγικής ροής.

Μελετώντας την ανοιχτότητα των εγχειρημάτων στην καινοτομία εισάγουμε εργαλεία μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, εργαζόμαστε συμπεριλαμβάνοντας την εθελοντική συμμετοχή των μελών και των Νέων σε μετακίνηση (ασυνόδευτοι έφηβοι, φοιτητές Erasmus, προσφυγικός και μεταναστευτικός πληθυσμός). Αξιοποιούμε τους Φορείς και τις Οργανώσεις που ασχολούνται με την ένταξη, τη διδασκαλία της γλώσσας γέφυρας της χώρας, τους εκπαιδευτικούς και τους Youth workers, τις εθνικές κοινότητες, τις γλωσσικές ομάδες, τους ακαδημαϊκούς, τους καλλιτέχνες και τους πολίτες.

Όλες οι δράσεις, τα βήματα αναλυτικά καθώς και τα βήματα με τα οποία οι συμμετέχοντες φορείς εμπλέκουν τους ενδιαφερόμενους αναρτώνται κανονικά στο αποθετήριο της Γιορτής Πολυγλωσσίας προκειμένου να συλλεχθεί το υλικό και να ταξινομηθεί σε μορφή project ή άυλου πόρου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Moumtzidou, A. 2016. *L'Éveil aux Langues dans la formation des enseignants Grecs: Vers un modèle dynamique de formation-action*. Éditions universitaires européennes ·

